

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR

ÓVODAPEDAGÓGUS

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK
KÉPZÉSI PROGRAMJA

2017

TO2113502			A differenciálás pedagógiája az óvodában		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Olyan speciális ismeretek nyújtása, amelyeknek tudatában a leendő óvodapedagógusok képessé válnak

- az óvodás gyermekek egyedi jellemzőinek sokoldalú megismerésére;
- és sajátos nevelési igényének felismerésére;
- az óvodás gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésére, és felkészíteni őket az ennek megfelelő bánásmód alkalmazására;
- megfelelő, differenciált, fejlődést elősegítő hatásrendszer megtervezésére, megszervezésére, elemzésére (pedagógiai módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási módok és az egyes tevékenységek folyamata).

A hallgatók tájékoztatása a segítő szervezetek, szakszolgálatok hálózatával.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Törvényi háttér (Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, és A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve)
- Különbségek a gyermekek fejlődésében (pl. adottságok, temperamentum, képességek, stb.). A másság, a személyiség sajátos szerveződése
- A differenciálás, szegregáció, integráció, inklúzió
- Fejlődési zavarok (DSM – IV – kategóriái szerint)
- A fejlődési zavarok megjelenési formái az óvodában
- A differenciálás területei és pedagógia hatásrendszere (pedagógia módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási mód stb.)
- Az óvodapedagógus mint a pedagógiai hatásrendszer közvetítője

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Henning, Köhler: *Rossz gyerekek pedig nincsenek*. Szépnep könyvek, 2003
- Martonné Tamás Márta (szerk.): *Fejlesztő pedagógia* (A fejlesztés főbb elméletei és gyakorlati eljárásai), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002
- Porkolábné Balogh Katalin– Balázné Szűcs Judit– Szaitzné Gregorits Anna: *Komplex prevenció óvodai program*, Trefort Kiadó, Budapest, 2004

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Gósy Mária: *Gyermekkori beszédészlelési és beszédmegértési zavarok*, Budapest, 1996
- Kósáné Ormai Vera: *Személyiségfejlesztő játékok*, OKI, Budapest, XII. ker. Pedagógiai Kabinet, 1998
- Folyóiratok (Átmenetek: Boa, Fejlesztő Pedagógia, Speciális Nevelés, Óvodai Nevelés)

TO2121602			A mozgás élettana és mérése		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgató képessé váljon arra, hogy pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza. A 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére. Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az egészség fogalma, dimenziói. ▪ A motorikus képességek anatómiai és élettani alapjai, a mozgástanulás idegrendszeri alapjai. ▪ Biofizikai, biokémiai és biomechanikai alapismeretek. ▪ A mozgáskészség kialakulásának folyamata, a motorikus képességek fajtái és megjelenési formái. ▪ Funkcionális mozgásformák. ▪ Sportági mozgásformák. ▪ Gyógytestnevelési alapismeretek. ▪ A magyar gyermekpopuláció egészségi állapota. ▪ Egészséges táplálkozás transzferhatása. ▪ Környezet és egészség. ▪ Fizikai állapotmérők, mérőeszközök és módszerek a testnevelésben, az óvodai mozgásfoglalkozásokon. ▪ Alternatív és innovatív mérőmódszerek. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Király Tibor- Szakály Zsolt: <i>Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2001 ▪ Famosi István: <i>Mozgásfejlődés</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2001 ▪ Király Tibor – Darabos Györgyi (2005): Az óvodáskorú gyermekek mozgásfejlesztésének alapjai. In: Dobay, Bánhidi: <i>Az óvodai testnevelés alapjai</i>, Lililum Aurum, Dunaszerdahely, Szlovákia 					

TO2121501			Alapozó alkotási gyakorlatok		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja a gyakorlati feladatok megoldásaival kialakítani a vizuális megismerés és alkotás, valamint a vizuális nevelés gyakorlásához szükséges ismeretek, jártasságok, alapkészségek, valamint képességek biztos bázisát. Az alkotási gyakorlatok témái a kisgyermekkorai alkotás szakaszainak fejlesztési helyzeteinek, tartalmainak modellezését valósítják meg.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A vizuális közlés területei, feladattartalmi, technikái.
- Képzalkotási gyakorlatok, technikák, eljárások megismerése.
- A képi nyelv alapelemei, ábrázolás és kifejezés síkban és térben.
- Alapozó kompozíciós gyakorlatok, a komponálás konvencióinak gyakorlata. Alapelemek: a pont, vonal, folt; A forma: szabályos és szabálytalan formai elemek, méret és helyzetviszonylatok, formaritmus, kiemelési módzatok gyakorlata.
- Látványanalízis. Egyszerű geometrikus és természeti formák ábrázolása. A tanulmányrajz közlési aspektusainak gyakorlata. A transzpozíció eljárásai, redukció és szelekció. A képi kifejezés és ábrázolás gyakorlata. A vonal kifejező ereje.
- Vizuális problémák elemzése és gyakorlati elmélyítése. A vonal és a folt. A tónus - tónus fokozatok. Fény-árnyék- forma összefüggései. Síkból a térbe. Tanulmányrajzok.
- A színek. Színelmélet, szíkontrasztok, színharmónia. Színtanulmányok; Színkompozíciós egyensúly gyakorlata.
- Személyes képi kifejezési gyakorlatok. Nonfiguratív kompozíciós gyakorlatok.
- Figuratív kompozíciós gyakorlatok. pl. mese, vers – illusztráció.
- A vizuális közlés aspektusai, technikái, hatásrendszere. Jel, piktogram, szimbólumképzés.
- Plasztikai gyakorlatok, az agyag alakításának lehetőségei. Tárgy-funkció- forma - anyagszerűség. Kollektív kifejezés, a tárgy és díszítmény kérdése, tárgy – forma – funkció összefüggései.
- Papír, textil, természetes, hagyományos anyagok alakítási lehetőségei. Technikai kísérletek.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2012.
- Bálványos H. - Sánta L.: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó Budapest, 1997. ISBN 963 506 3547
- Bakos-Bálványos – Preizinger - Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 963 506 322 9
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák*, Dialóg Kiadó Budapest, 2001.
- Gerő Zsuzsa: *Gyermekrajzok esztétikuma*, Akadémiai Kiadó Budapest, Flaccus Kiadó. 2002. ISBN 978 -963 - 9412-13-9
- Szentirmai László: *Bábécé*, Fabula Bt. 2000. ISBN 963 -18- 8391-4
- Balázsné Szűcs Judit: *Miből lesz a cserebogár?* Alex- typo Kiadó, 1992. ISBN 963 -7735 - 011

TO2113503			Alkalmazott pedagógia az óvodában		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elemezni a hazai közoktatásügy és az óvodai nevelés összefüggéseit ▪ Megismertetni a tartalmi szabályozás dokumentumait, azok több szempontú elemzését ▪ Ismerje a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének specifikumait kiemelten az óvodai nevelés vonatkozásában ▪ Ismerje és vállalja a pedagógus etika normáit, és ezek szerint készüljön hivatására ▪ Tudja, hogy kompetenciájából milyen szakmai lehetőségei és feladatai adódnak ▪ Ismerje meg a családokkal, a bölcsődével, az iskolával való együttműködést, a társintézményekkel, fenntartókkal való kapcsolattartást elősegítő sikeres kommunikáció alapelveit és feltételeit ▪ Legyen képes a szakszolgálatokkal való kooperáció jogi, szakmai, etikai feltételeit tudatosan használni ▪ Ismerje az önképzés lehetőségeit, innovatív pedagógiai tevékenység elemeit 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A gyermekvédelem aktuális kérdéseinek elemzése ▪ Az óvodapedagógus gyermekvédelemben betöltött szerepe, a problémák megoldásának gyakorlati megközelítése ▪ A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyeinek növelése az integrált és inkluzív nevelés keretein belül ▪ Az óvoda és a család együttműködésének releváns formáinak bemutatása ▪ Az óvoda mint szervezet belső és külső kapcsolatrendszerének értelmezés ▪ A szakirodalomban való tájékozódásra és a tudatos felhasználásra való felkészítés a tartalmi szabályozás változásainak és az aktuális óvodaügyi kérdések követése érdekében ▪ Az óvodapedagógus személyiségének és szerepének több oldalról történő megközelítése, kiemelten a mentálhigiéné és a pályaszocializáció (képzés, továbbképzés) szemszögéből ▪ A pedagóguspálya etikai és munkajogi kérdései 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hegedűs Judit: Gyermek- és ifjúságvédelem, In: Ronkoviczné dr. Faragó Eszter (szerk.): <i>Hátrányok és stratégiák</i>, Trezor Kiadó, Budapest, 2003, 9-39. ▪ Réthy Endréné: <i>A speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatása Európában. Az integráció és inklúzió elméleti és gyakorlati kérdései</i>, Magyar Pedagógia, 2002. 3. ▪ Szivák Judit (szerk.): <i>Minőség az óvodába</i>, OKKER, Budapest, 2001 <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nagyné Szarka Júlia: <i>Az óvónők szakmai elkötelezettsége I.</i>, Óvodai Nevelés, 2000. 9., II. rész Óvodai Nevelés, 2000. 10., III. rész Óvodai Nevelés, 2001. 1. ▪ Vágó Irén: <i>Óvodai intézményrendszer, óvodai nevelés az ezredfordulón</i>, Új Pedagógiai Szemle, 2002. 12. ▪ internetes források 					

TK2902			Általános pedagógia és didaktika		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- megismertetni a hallgatókat az általános pedagógia és az oktatástan alapvető – és a jelen gyakorlat szempontjából is releváns – ismeretanyagával
- impulzusokat adni a hallgatók saját korábbi és jelenlegi oktatási élményeinek felszínre hozásához és elemzéséhez
- tapasztalatszerzési és "belegondolási" lehetőségek biztosítása a praxis számukra ez idáig ismeretlen területein
- az elmélet és gyakorlat kapcsolódási pontjainak felmutatásával a hallgatók pedagógiai érzékenységének fokozása

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A társadalmi pedagógiai gyakorlat funkciója. A neveléstudomány/ok szakágai, kutatási módszerek, a társtudományokkal való kapcsolatok. Szocializáció – nevelés – oktatás. Nem-professzionális és professzionális nevelés, oktatás.
- A hazai iskolarendszer jelenlegi helyzete. Az iskolarendszer funkciói: e funkciók kapcsolása az egyes iskolafajtákhoz, különös tekintettel a kötelező iskoláztatás megalapozó szakaszára. A közoktatás aktuális problémái.
- A nevelés, oktatás intencionális jellege. A célok forrásai: a társadalom (az oktatáspolitikai közvetítésével); a helyi társadalom; az iskolafenntartó; az iskola koncepciója; egyes pedagógusok, csoportok; tanuló/k.
- A célok megjelenése a különböző dokumentumokban (alkotmány, Gyermeki Jogok Chartája, közoktatási törvény, nemzeti alaptanterv, kerettanterv, pedagógiai program, helyi tanterv, a tanító napi gyakorlatához kapcsolódó tervek). A célok irányultsága: kognitív, affektív, pszichomotoros; tartalom-és eszköztudás; ismeret, jártasság, készség, képesség, kulcskompetenciák, attitűd.
- Értékek az oktatásban. A célok megfogalmazásának és elrendezésének lehetséges módjai. Egységes, szelektív és differenciált célok az oktatásban.
- A tudás létezési módjai. Ismeret és operatív jellegű tudás. Képességek rendszere.
- Az életkori osztály/csoport mint az iskola/óvoda a hagyományos szociális alapegysége. Az osztályokba sorolás lehetséges kiindulópontjai. Koedukáció. Integráció. Az osztálybontás okai, formái, lehetőségei. Az osztálylétszám. Ugrás és bukás, a fejlesztési szakaszokban való gondolkodás és ennek törvényi háttere. Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.
- A tanítási óra/foglalkozás mint az oktatás leggyakoribb időegysége, hagyományos szervezeti formája. A tanítási órához kapcsolódó problémák és megoldások: időtartam és fáradékonyság; rituálék, sablonok; az oktatási tartalom széttagolása, mozaikszerűsége; közös és egyéni órarendek. Sajátos időkezelés az epochális és a projekt oktatásban.
- Tanulás az osztálytermen, a szaktantermen vagy az iskolán kívül (könyvtár, múzeum, kirándulás, erdei iskola). Tanulás a tanítási órák között: otthoni tanulás; napközi otthon, iskolaotthon, klub, fejlesztő csoport.
- Az oktatás szervezési módjainak sajátosságai, alkalmazásuk lehetőségei, hatékonyságuk feltételei. A szervezési módok mint az egységesség, mint a szelekció, mint a differenciált fejlesztés eszközei. A tradicionális tanítási stratégia kritikai elemzése.
- Az oktatás módszerei mint a tanár és tanuló eljárásai. A módszerek kiválasztását meghatározó tényezők. A

közlés. A megbeszélés. A bemutatás. A tanulók tevékenysége. A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének módszerei.

- Az oktatás eszközei. Az eszközök négy „nemzedéke”. Az informatika által felkínált lehetőségek.
- A tanterv funkciója, változatai. A tananyag kiválasztásának, valamint vertikális és horizontális elrendezésének módjai. A tartalmi szabályozás tantervi szintjei. A helyi tanterv készítése. A pályakezdő tanító a helyi tanterv készítésének folyamatában.
- Az oktatási folyamat értelmezése. Az oktatási folyamat során megvalósuló didaktikai feladatok: adatok, élmények, tapasztalatok; elemzés; elvonatkoztatás, általánosítás; alkalmazás; rögzítés; rendszerezés; ellenőrzés, értékelés; az elsajátítás pszichikai feltételeinek biztosítása. Az oktatás menetének logikai szempontú elemzése. A tanulók eltérő fejlesztési igényeihez való alkalmazkodás a tanulás folyamatában. Az oktatás tervezésének napi gyakorlatban megjelenő szintjei: a tanév, a téma, a tanítási óratervezése. Az egyes tervezési szintek sajátosságai, dokumentumai (tanmenet; tematikus terv, egyéni fejlesztési terv, epocha terv, projekt terv; óra-tervezet, óravázlat). Tervezés és megvalósítás, önreflexió, óraelemzés.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Báthory Zoltán: *Tanulók, iskolák – különbségek*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1992
- Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*, Osiris Kiadó, Budapest, 2002
- Csapó Benő: *A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése*, Akadémia Kiadó, Budapest, 2003
- *Difer Programcsomag*. Mozaik Kiadó, Szeged, 2004
- Falus Iván: *Didaktika*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998
- Hunyady Györgyné –M. Nádaszi Mária: *A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig*, BTF, Budapest, 1996
- Nagy Sándor: *Az oktatás folyamata és módszerei*, Volos Kiadó, Budapest, 1993
- Nagy József: *A megtanítás stratégiája*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1984
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996

TO2121104			Anyanyelvi-irodalmi nevelés az óvodában I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A legértékesebb népköltészeti, népmesei alkotások megismerése, az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. A mese-és verselemzések során azok gyakorlati felhasználási lehetőségeinek megvitatása, alkalmazása az óvodai gyakorlatban. Megfelelő szintű elemző készség és átélt előadásmód (szövegfonetikai, előadás-technikai eszközökkel) elsajátítása. Képesse tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak. Az óvodai anyanyelvi foglalkozások tervezésének tudatosítása, az óvodapedagógus nyelvi mintaadó szerepének elmélyítése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A játékos anyanyelvi fejlesztés lélektani pszicholingvisztikai alapjai. ▪ Tradicionális gyermekjátékok nyelvi megközelítésből. ▪ Az óvodai élet kommunikációs struktúrája. ▪ Média- és nyelvhasználat óvodás korban. ▪ Az anyanyelvi fejlődés sajátos formái. Támogató hálózatok, az integráció és differenciálás módszerei. ▪ Fejlesztő nyelvi játékok és speciális foglalkozási formák. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012, ISBN 963-9808-40-9 ▪ Kálmán László - Nádasdy Ádám: <i>Hárompercesek a nyelvről</i>, Osiris, Budapest, 1999. ISBN 9633796482 ▪ Hirschberg Jenő, Hacki Tamás, Mészáros Krisztina: <i>Foniatríria és társtudományok II.</i>, ELTE Eötvös kiadó, 2016, ISBN 963 715 563 5 					

TO2121105			Anyanyelvi-irodalmi nevelés az óvodában II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Megismertetni a hallgatókkal az irodalmi szöveg és a feldolgozott irodalmi műalkotás interpretációjában rejlő esztétikai nevelési lehetőségeket. Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyelvi fejlődés és család ▪ Nyelv és társadalom, a szociolingvisztika alapvető kérdései ▪ Nyelvjárások, többnyelvűség ▪ Nyelvváltozatok és társadalmi funkcióik ▪ A nyelvi hátrány és annak pedagógiai összefüggései ▪ A nyelvi norma kommunikációs szerepe ▪ A magyar irodalmi köznyelv története és szerepe ▪ A magyar helyesírás forrásai ▪ Nyelvművelés – funkciók és társadalmi viták. ▪ Nyelvi alapú diszkrimináció és inkluzivitás 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem; L'Harmattan Kiadó, 2012, ISBN 963-9808-40-9 ▪ Kálmán László - Nádasdy Ádám: <i>Hárompercesek a nyelvről</i>, Osiris, Budapest, 1999, ISBN9633796482 ▪ Hirschberg Jenő, Hacki Tamás, Mészáros Krisztina: <i>Foniátria és társtudományok II.</i>, ELTE Eötvös kiadó, 2016, ISBN 963 715 563 5 					

TO2123101			Attitűdformáló gyakorlat I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	---	---
				Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	tömbösítve 2 nap	tömbösítve 2 nap	1	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Attitűdformáló gyakorlat I. tantárgy ismeretanyaga, célja, olyan óvodapedagógusok képzése, akik alkalmasak a pedagóguspályával kapcsolatos oktatási-nevelési feladatok ellátására. A tantárgy elsajátítása segíti az óvodapedagógus pályára és hivatásra iránti elkötelezettséget, pozitív viszonyulást.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a hallgatók pályaszocializációjának sikere érdekében az óvodapedagógusi mesterség sikeres elvégzéséhez szükséges attitűdök, készségek, képességek fejlesztése, az önismeret- önnevelés igényének felkeltése, fokozása, a társas viselkedés hatékonyságának növelése; ▪ speciális technikák alkalmazásával a hallgató szerepljen ön- és társismereti tapasztalatokat; ▪ fejlessze kommunikációját, empátiáját, toleranciáját, konfliktuskezelő képességét, gyakorolja ezeket szimulált helyzetekben és valós élmények feldolgozása során; ▪ készüljön fel a pályán várható interperszonális eseményekre és gyakorolja azok hatékony kezelését; ▪ előzetes tájékozódás és tapasztalatszerzés a gyakorlati képzés helyéről, a pedagógus-szerepek megfigyelésére; ▪ legyenek képesek a hospitálás során megszerzett ismeretek egyre önállóbb és tudatosabb alkalmazására, a gyakorlatra való felkészülésre. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elliot Aronson: <i>A társas lény</i>, Akadémiai Kiadó, 2008, ISBN 9789630586283 ▪ Buda Béla: <i>Empátia – a beleélés lélektana</i>, Urbis Kiadó, 2006, ISBN 9799639706063 ▪ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről ▪ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 2012 ▪ Útmutató az óvodapedagógus szak pedagógiai és tanítói gyakorlataihoz (KRE-TFK) 					

TO2123103			Attitűdformáló gyakorlat II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
				---	---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	tömbösítve 2 nap, külső gyakorlat után	tömbösítve 2 nap, külső gyakorlat után	2	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan óvodapedagógusok képzése, akik alkalmasak a pedagógus pályával kapcsolatos oktatási-nevelési feladatok ellátására. A gyakorlat célja a pályához szükséges kompetenciák intenzív fejlesztése. A tantárgy elsajátítása segíti a pálya és hivatás iránti elkötelezettséget, pozitív viszonyulást. Az óvodai gyakorlatok és az összefüggő komplex szakmai-gyakorlati képzést elemző, értékelő lezárás. A képzés záró szakaszában (lehetőleg az utolsó félév végén, az összefüggő gyakorlat után) pályaszocializációt elősegítő, a felmerülő pedagógiai történéseket, konkrét problémákat, az elméletben és gyakorlatban tapasztalt eseteket elemző gyakorlat.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a hallgatók pályaszocializációjának sikere érdekében az óvodapedagógusi mesterség sikeres elvégzéséhez szükséges attitűdök, készségek, képességek fejlesztése, az önismeret-önnevelés igényének felkeltése, fokozása, a társas viselkedés hatékonyságának növelése; ▪ speciális technikák alkalmazásával a hallgató szerezzen ön- és társismereti tapasztalatokat; ▪ fejlessze kommunikációját, empátiáját, toleranciáját, konfliktuskezelő képességét, gyakorolja ezeket szimulált helyzetekben és valós élmények feldolgozása során; ▪ készüljön fel a pályán várható interperszonális eseményekre és gyakorolja azok hatékony kezelését; ▪ legyenek képesek a hospitálás során megszerzett ismeretek egyre önállóbb és tudatosabb alkalmazására, a gyakorlatra való felkészülésre. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elliot Aronson: <i>A társas lény</i>, Akadémiai Kiadó, 2008, ISBN 9789630586283 ▪ Buda Béla: <i>Empátia – a beleélés lélektana</i>, Urbis Kiadó, 2006, ISBN 9799639706063 ▪ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről ▪ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 2012 ▪ Útmutató az óvodapedagógus szak pedagógiai és tanítói gyakorlataihoz (KRE-TFK) 					

TO2121103			Az anyanyelvi nevelés módszertana		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan elsődlegesen alapozó anyanyelvi és irodalmi ismeretek átadása, amelyek a későbbi anyanyelvi kurzusok anyagához bevezetőként is szolgálnak. Az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. Megismertetni a 3-6 éves gyermekek befogadás-lélektani tulajdonságait. Képesé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára anyanyelvi élményt nyújtsanak a nyelvhasználat által. Bevezetni a hallgatókat az óvodai anyanyelvi nevelés módszertanába.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az anyanyelvi és irodalmi nevelés hagyományos módszerei, eszköztára. ▪ A nyelvi-kommunikációs nevelés tervezése, a tervezés szempontjai. ▪ A verbális készségek megfigyelésének szempontjai. ▪ Az óvodapedagógus beszédprodukciója mint követendő minta. Az óvodapedagógus és a kisgyermek beszédkapcsolata. ▪ A gyermeknyelv. ▪ A kisgyermek mondat- és szövegalkotása. ▪ Foglalkozások tervezése, annak szempontjai, dimenziói. ▪ A tervezet és portfólió kapcsolata, tartalmi és műfaji sajátosságok. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zilahy Józsefné: <i>Mese-vers az óvodában</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998, ISBN 9789639024533 ▪ Dankó Ervinné: <i>Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2000. 151-183, 277-282., ISBN 9639228192 ▪ Dankó Ervinné: <i>Irodalmi nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2004. 51-66, 131-154., ISBN 9639228834 ▪ Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012, ISBN 963-9808-40-9 					

TO2121102			Az irodalmi nevelés módszertana		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a magyar és az európai meseirodalom alapvető alkotóival és munkásságukkal, a gyermekirodalom legfontosabb műfajaival; hogy a hallgató tájékozottá váljon a kortárs gyermek és ifjúsági irodalomban, ismerje meg azokat az alapvető szakirodalmakat, melyek segítik a szövegek kritikai megközelítésében; a szemináriumi elemzések során olyan jártasságot szerezzen, melyek segítik a gyermekvers, mese, meseregény elemzésében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A gyermekirodalom szerepe a tradicionális és kortárs óvodai nevelésben. ▪ A gyermekirodalom médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. ▪ Mesék és a mesemondás szokása. ▪ Mai meseirodalmi tendenciák, elemzői és terapikus irányzatok. ▪ A családi és azon kívüli mesemondás gyakorlata. ▪ A lírai műnem médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. Kapcsolat az ének-zenei neveléssel. ▪ Kortárs és klasszikus gyermekversek. ▪ A drámai műnem médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. Kapcsolat a játékpedagógiával. ▪ Drámajáték az óvodában. Differenciálás és fejlesztés. ▪ Aggályok és választások az irodalmi nevelésben. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ NAVIGÁTOR gyermekirodalmi lexikon (szerk. Lovász Andrea), Cerkabella Kiadó, 2008, ISBN 9789639820166 ▪ NAVIGÁTOR 2. gyermekirodalmi lexikon (szerk. Lovász Andrea), Cerkabella Kiadó, 2015, ISBN 9789639820715 ▪ Lovász Andrea: <i>Felnőtt gyermekirodalom</i>, Cerkabella Kiadó, 2015, ISBN 9789639820609 					

TO2121603			Az óvodai testnevelés módszertana I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodás korú gyermekek optimális terhelésének tervezéséhez és szervezéséhez szükséges ismeretek rendszerbe foglalása (inklúziós szemlélet megszilárdítása, a differenciált fejlesztés folyamat jellegű értelmezése, adaptációs készség kialakítása, az egyéni fejlettség eltérő szintjéből adódó problémák feltárása és feloldása); A testnevelés sajátos szerepének tudatosítása az egészséges életmódra nevelés elméletében és gyakorlatában (nézetek, életmód minta közvetítésére történő beállítódás, gyakorlati pedagógiai tudás önálló arculatának megjelenése, szakmai elkötelezettség és felelősség kialakítása, együttműködési készség).</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az óvodás korú gyermekek testi, fiziológiai sajátosságai, a mozgásfejlődés strukturális és funkcionális tényezői. ▪ Az óvodás korú gyermekek motoros képességeinek fejlődése és fejlesztése, a motoros tanulás jellemzői, folyamata, a mozgástanítás feltételei. ▪ Elméleti alapvetés. A testnevelés elmélet alapkérdései, az óvodai testnevelés tanításának pedagógiai kérdései. A mozgás helye és szerepe az óvodai nevelésben. Az óvodai nevelés mozgásanyaga. ▪ Testnevelési szaknyelvi ismeretek. ▪ Gimnasztikai rajzírás elmélete és gyakorlata. ▪ Testnevelés/mozgásfoglalkozás jellemzői, specifikumai, szervezési és tervezési feladatai. ▪ Testnevelési óratervezet. ▪ Mozdulás-, személyiség-, testséma-, percepciófejlesztés, valamint értelmi, érzelmi, és szociális fejlesztés az óvodai nevelés során a testnevelés foglalkozásokon. ▪ A mozgásos cselekvés-oktatás szervezési feladatai, az ismeretátadás módszerei, pedagógiai alapelvek és motiválás az óvodai mozgásfoglalkozásokon. ▪ Játékszervezés, - vezetés, - tanítás. A játékfoglalkozások módszertana. ▪ A differenciálás elvi és gyakorlati kérdései az óvodai mozgásfoglalkozásokon, sérült gyermekek fejlesztése mozgás által, a gyógytestnevelés helye és szerepe az óvodai mozgásfoglalkozásban. ▪ Szabadtéri mozgásfoglalkozások, események jellemzői. ▪ Baleset-és egészségvédelem, a helyes táplálkozás jelentősége az óvodai nevelésben. A tornaszoba és az óvodai környezet sajátosságai. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Farnosi István- Gaál Sándorné: <i>Óvodások és kisiskolások testi és mozgásfejlődése</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2007 ISBN 978-963-7296-88-8 ▪ Tótszóllósné Varga Tünde: <i>Mozgásfejlesztés az óvodában</i>, AduPrint Kft, Budapest, 2006, ISBN 9634507182 ▪ Torsten Kunz: <i>Pszichomotoros fejlesztés az óvodában</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 1999, ISBN 9789639123793 ▪ Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: <i>A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára</i>. TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet 2004 ▪ Pintérné Tasnádi Ágnes: <i>Mozgásfoglalkozások az óvodában</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2006, ISBN 9634463797 					

TO2121604			Az óvodai testnevelés módszertana II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodás korú gyermekek optimális terhelésének tervezéséhez és szervezéséhez szükséges ismeretek rendszerbe foglalása (inklúziós szemlélet megszilárdítása, a differenciált fejlesztés folyamat jellegű értelmezése, adaptációs készség kialakítása, az egyéni fejlettség eltérő szintjéből adódó problémák feltárása és feloldása); A testnevelés sajátos szerepének tudatosítása az egészséges életmódra nevelés elméletében és gyakorlatában (nézetek, életmód minta közvetítésére történő beállítódás, gyakorlati pedagógiai tudás önálló arculatának megjelenése, szakmai elkötelezettség és felelősség kialakítása, együttműködési készség).</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Baleset-és egészségvédelem, a tornaszoba és az óvodai környezet sajátosságai, szokásrendszerek kialakítása és rögzítésének fontossága. ▪ A testnevelési foglalkozás speciális eszközrendszere és annak sajátosságai. ▪ A mozgásfoglalkozások felépítése, a mozgásoktatás folyamata, oktatási módszerek és eljárások. ▪ Játékszervezés, - vezetés, - tanítás. A játékfoglalkozások módszertana. ▪ Játékos mozgás-, személyiség-, testséma-, percepciófejlesztés, valamint értelmi, érzelmi, és szociális fejlesztés az óvodai nevelés során a testnevelés foglalkozásokon. ▪ A mozgásos cselekvés-oktatás szervezési feladatai, az ismeretátadás módszerei, pedagógiai alapelvek és játékos motiválás az óvodai mozgásfoglalkozásokon. ▪ A differenciálás elvi és gyakorlati kérdései az óvodai mozgásfoglalkozásokon, sérült gyermekek játékos fejlesztése mozgás által, a gyógytestnevelés helye és szerepe az óvodai mozgásfoglalkozásban. ▪ Szabadtéri mozgásfoglalkozások, események jellemzői, sajátosságai. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tótszóllósiné Varga Tünde: <i>Mozgásfejlesztés az óvodában</i>, AduPrint Kft, Budapest, 2006 ISBN 963-450-718-2 ▪ Torsten Kunz (1999): <i>Pszichomotoros fejlesztés az óvodában</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 1999, ISBN 978-963-9123-79-3 ▪ Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: <i>A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára</i>, TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet 2004 ▪ Pintérné Tasnádi Ágnes: <i>Mozgásfoglalkozások az óvodában</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2006, ISBN 963-446-379-7 					

TO2121703			Bábjáték módszertana		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> A bábjáték történetének, jelentőségének megismertetése, különös tekintettel annak lélektani hatásaira (élmény- és feszültség-feldolgozás, konfliktuskezelés) Bábkészítés technikák elsajátítása A bábmozgatási készség fejlesztése A bábozás lehetőségei a differenciált nevelésben Kultúrtörténeti anyagok feldolgozásával hagyományok tiszteltetere, őrzésére nevelés 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p><i>A hallgató ismerje:</i> a bábkészítés technikáit; a bábjáték, a bábozás személyiségre gyakorolt komplex hatásrendszerét; az óvodai bábjáték lehetőségeit a különböző nevelési és tevékenységi területeken, különös tekintettel a differenciált, integrált, illetve inkluzív nevelés területeire</p> <p><i>A hallgató rendelkezzen:</i> a bábmozgatáshoz szükséges készségekkel; környezettudatos szemlélettel az anyagok kiválasztása során</p> <p><i>A hallgatónak fejlődjön:</i> a metakommunikációs, verbális- és non-verbális képessége; és az improvizatív képessége</p> <p>Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> A dráma- és a bábjáték elmélete (közös vonások és különbözőségek) A műfaji sajátosságok (komplex, stilizált, animáció) A báb ősi formája, rituális funkciója Bábfajták (a különböző anyagokban rejlő felhasználási lehetőségek) A bábjáték lélektana A pedagógiai bábjáték (a bábjáték lehetőségei különböző pedagógiai helyzetekben) Az óvodai bábjáték módszertana Lehetőségek az értelmi, esztétikai, etikai és közösségi nevelésben Az óvónő beszéde a pedagógiai célú bábjátékban A bábjátékos színészi munkája: hang, beszéd, mozgás A bábszínpadi rendezés 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Szentirmai László: <i>Bábjáték – Kézzel – Bábbal</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998 A bábjátékról, Szöveggyűjtemény az ELTE TÓFK NOK, EOK, NTK hallgatóinak – Szerk. Dienes Erika, Budapest, 2002 <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Juharosné M. Piroska: <i>Pedagógiai bábjáték. A játék sója</i>, Kecskemét, Erdei Művelődési Központ, 1989 Mészáros Vincéné: <i>Óvodai bábjáték</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987 Tarbay Ede (szerk.): <i>Bábtörténeti kalandozások</i>, Múzsák, Budapest, 1990 Kós Lajos: <i>A bábszínház technikája</i> (Szcenika I. – V.), Népművelési Propaganda Iroda Polcz Alaine: <i>Bábjáték és pszichológia</i>, Népművelési Propaganda Iroda, é.n. Kós L.: <i>Bábjátszás Magyarországon</i> Pónics Gy.: <i>Bábok és gyerekek</i>. 					

TO2121101			Beszédművelés, logopédiai ismeretek		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az alapvető kommunikációs formák megismertetése, a metakommunikációs és a verbális kommunikációs eszközök elemzése és gyakorlati megvalósítása. A hallgatók beszédének az anyanyelvi normákhoz igazítása az alapvető hangképzési, és szövegfonetikai gyakorlatok segítségével. A helyes tanítói előadói stílus kialakítása. Beszédművelési gyakorlatok alkalmazása a korosztályhoz igazítva. A óvodapedagógusi megszólalás felelősségének tudatosítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A hatékony kommunikáció lehetséges formái. A metakommunikáció szerepe a közlésben: gesztus, mimika, testtartás, térközszabályozás, tekintettartás. ▪ Beszédlégzés – helyes levegőgazdálkodás ▪ Hangképzés: magánhangzók, mássalhangzók. Artikulációs gyakorlatok. ▪ Beszédsebesség, ritmus, beszédszünet ▪ A hangszín, a hangfékvés-terjedelem. ▪ A hangerő-terjedelem. ▪ Ejtéshibák – beszédhibák. ▪ Gyakorlati beszédprodukció csoportos elemzése. ▪ A szöveg reprodukciója: felolvasás, memoriterek elsajátítása, megszólaltatása. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elekfi László – Wacha Imre: <i>Az értelmes beszéd hangzása</i>, Budapest, Szemimpex Kiadó, 2003, ISBN 963 9225 09 6 ▪ Fazekasné Fenyvesi Margit – Nagy József: <i>A beszédhanghallás fejlesztése 4-8 éves életkorban</i>, Budapest, Mozaik Kiadó, 2006, ISBN 963 697 491 8 ▪ Hernádi Sándor: <i>Beszédművelés</i>, Budapest, Osiris, 2006, ISBN 963 389 470 0 ▪ H. Tóth István: <i>Szóra készítő – Háttérismeretek, fejlesztési lehetőségek óvodáskorúak beszéd- és kiejtés gondozásához</i>, Budapest, Flaccus Kiadó, 2015, ISBN 978 615 5278 26 6 ▪ Wacha Imre: <i>Nem csak szóból ért az ember. A nonverbális kommunikáció eszköztára</i>, Budapest, Tinta könyvkiadó, 2011, ISBN 978 963 990 289 3 					

TK2905			Bevezetés a pszichológiába		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A pszichológia oktatása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermek-centrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön- és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Mutassa be az egyes életkori szakaszok jellemzőit, a pszichikus folyamatok fejlődésének menetét, fejlesztésének lehetőségeit, és a szocializációs színtereket. Tegye tudatossá a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Pszichológiai alapfogalmak, jelenségek, elméletek és vizsgálati módszerek.
- Pszichológiai megközelítések, nézetek, elméletek.
- Megismerő folyamatok, kognitív működés és pszichés állapotok.
- Az emberi fejlődés általános menete és a személyiség individuális szerveződése.
- A személyiségfejlődés sajátosságai, törvényszerűségei, általános és egyedi vonásai.
- Az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése.
- A pedagógiai hatékonyság kulcsa, empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.
- Speciális bánásmódot igénylő tanulók.
- A szociálpszichológia azon területei, mely képessé teszik a hallgatókat a pedagógiai munka pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására.
- A hallgatók pályaszocializációjának elősegítése, a tanítói tanulmányokhoz szükséges készségek és képességek fejlesztése.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Balogh László: *Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban*, Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2006
- Buda Béla: *A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998
- Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: *Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében*, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007
- Keményné dr. Pálffy Katalin: *Alapozó pszichológia*, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1998
- Kolozsváry Judit: *Más gyerek, más szülő, más pedagógus*, OKKER Kft., Budapest, 2002
- Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Séra L.: *Általános pszichológia*, Comenius Bt., Pécs, 2001
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*, Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*, Helikon, Budapest, 1999
- Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva: *Neveléslélektan*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005

TK0501			Bibliaismeret I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyedi intézményi specialitásként a tanító, óvodapedagógus szakos hallgatók az Egyháztudományok mellett általános tájékozódást kapnak a Biblia keletkezéséről és főbb mondanivalóiról, ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tanegység első fele az Ószövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze Izrael történetének összefüggései között.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása; az ószövetségi kánon kialakulása; az Ószövetség felosztása, szerzői és nyelve
- Az őstörténet(ek); Mózes könyvei; a pátriarka kor, egyiptomi szolgaság, pusztai vándorlás; Tízparancsolat
- A történelmi könyvek; honfoglalás, bírák, királyok kora; kettős királyság; korai prófétizmus
- Prófétai könyvek
- Babiloni fogság
- A hazatérés kora, Ezsdrás és Nehémiás működése; fogság utáni prófétizmus
- Az öt tekerics könyvei
- Bölcsességirodalom, Zsoltárok
- Krónikák
- Dániel
- Kitekintés: apokrifok (deuterokanonikus könyvek), Qumrán, az intertestamentális kor, vallási irányzatok

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Burján Tamás–Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliai iránytű*. Budapest, 2010.
- Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliaismereti kézikönyv*. Budapest, 2008., ²2016.
- Rózsa Huba: *Mi a Biblia?* Budapest, ⁴2010.

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Herczeg Pál: *Érted is, amit olvasol?* Budapest, 2000. (több kiadás)
- Karasszon István: *Ószövetségi ismeretek vallástanár szakos hallgatók számára*. Komárom, 2006.
- Rózsa Huba: *Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*. Budapest, 1986.
- Rózsa Huba: *Kezdetkor teremtette Isten. A bibliai őstörténet magyarázata (Ter 1-11.)*. Budapest, 1997.
- Rózsa Huba: *Ószövetségi bevezető*. Budapest, ⁵2016.
- Rózsa Huba: *Őstörténet. A világ keletkezése és az emberiség eredete a Biblia szerint*. Budapest, 2008.
- Soggin, Alberto J.: *Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig*. Budapest, 1999.

TK0502			Bibliaismeret II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyedi intézményi specialitásként a tanító, óvodapedagógus és szociális munka szakos hallgatók az Egyházsmeret mellett általános tájékozódást kapnak a Biblia keletkezéséről és főbb mondanivalóiról, ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tanegység második fele az Újszövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az Újszövetség keletkezése, kánontörténete, felosztása, szövege és nyelve ▪ Az evangéliumok ismertetése (szinoptikusok és János) ▪ Az Apostolok cselekedetei ▪ Pál élete és működése; a páli levelek ▪ Zsidókhöz írt levél; katolikus levelek ▪ János levelei ▪ Jelenések könyve ▪ Kitekintés: az ő- és ógyház élete és irodalma; bibliafordítások 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Burján Tamás–Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliai iránytű</i>. Budapest, 2010. ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>. Budapest, 2008., ²2016. ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i> Budapest, ⁴2010. <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Balla Péter: <i>Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)</i> Budapest, 2008. ▪ Budai Gergely–Herczeg Pál: <i>Az Újszövetség története</i>. Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1985. ▪ Herczeg Pál: <i>Érted is, amit olvasol?</i> Budapest, 2000. (több kiadás) ▪ Schweizer, Eduard: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>. Budapest, 2004. 					

TO2121601			Egészségnevelési és -megőrzési alapismeretek		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival. Ezen belül:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egészség, mint komplex fogalom, a pozitív egészség fogalmának értelmezése; - az életmód alapvető kérdéseinek megvilágítása és az aktuálisan felvetődő kérdések megválaszolása; - alapvető elsősegélynyújtási és járványtani ismeretek elsajátíttatása és begyakorlása. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Egészségnevelési alapismeretek: az egészség fogalma, egészséges életmódra nevelés feladatai, területei és színterei; az egészségnevelés és fejlesztés speciális módszerei; ▪ Az óvodai nevelőmunka egészségtana; a tanulási-fejlődési folyamat egészségtani alapjai; az egészséges életmódra nevelés, mint közös követelmény (ÓNOAP); környezeti tényezők és az emberi egészség összefüggései; a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából; az promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatával kapcsolatos képességek, készségek fejlesztése; a környezet-egészségtan aktuális kérdései (jeles világnapok), személyi és környezet-higiéne alapkérdései, tanulmányi séták, kirándulások lehetőségei óvodákban, egészségtani kérdései ▪ Testi-lelki egészség megővésének lehetőségei: hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermekek számára a segítségnyújtási lehetőségek, pl.: jelzőrendszer ismerete, pedagógus kompetenciáinak megismerése. ▪ Táplálkozási ismeretek: az egészséges táplálkozás alapkérdései; gyermekek motivációs lehetőségei. ▪ Gyermekgyógyászati ismeretek: óvodás korban előforduló betegségek és azok tünetei, lefolyása, akut intézményi ellátása, pl.: láz csillapítása, fertőtlenítés, stb. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Barabás Katalin: <i>Egészségfejlesztési alapismeretek pedagógusok számára</i>. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2006 ISBN: 9632260341 ▪ Bukovicsné, N. J.: <i>Egészségfejlesztési feladatok az óvodában</i>. In: Darvay, S. (szerk.): <i>Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témaköréből</i>. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest. 54-66.p. 2012 ISBN 978963284268 ▪ Dr. Székely Lajos: <i>Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata</i>. Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata (Budapest), 2003 ▪ Soós Katalin: <i>Egészségnevelés. Oktatási segédanyag a Gyakorlatvezető mentor szakirányú továbbképzési szakhoz (TÁMOP 4.1.2., JGYTFK, Óvóképző Szakcsoport) 2011</i> http://www.jgypk.hu/tamopb/download/tananyag/Egeszsegneveles.pdf ▪ Dr. Seregi Judit –Várkonyi Ágnes: <i>Gyermek- és ifjúsághigiéne</i>. Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest, 2000 <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Matlákné Csizmadia Gyöngyi: <i>A testi-lelki egészség fenntartásának lehetőségei</i>. C-Vision Kft., TÁMOP-2.2.3-07/1-2vF-2008-0008 http://humantizsk.hu/modularis_jegyzetek/10_1_matlakne.pdf ▪ Kopp Mária (szerk.): <i>Magyar lelkiállapot</i>. Semmelweis Kiadó és Multimédia Kiadó, 2008, ISBN 9789639879164 ▪ Varga Károly: <i>Az egészségérték ébresztése</i>, <i>Egészségfejlesztés</i> 5-6, pp. 13-19. 2004 ▪ Dr. Nagy Adrienn – Dr. Novák Zoltán: <i>Gyermekkori allergiák</i>, SpringMed Kiadó Kft, 2005, ISBN 9639456721 					

TO2211004			Egyházi ének-zene		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy lehetőséget kínál arra, hogy a pedagógusképzésben résztvevő hallgatók is megismerjék az egyházi énekeinket, azok zenetörténeti és kultúrtörténeti kapcsolódásait, melyek által az európai műzene számos művének értelmezéséhez is kulcsot kapnak.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A saját és a testvéregyházak felekezeti énekanyagának, a népénektörténet főbb korszakainak, egyes népénekek történetének (keletkezésének, továbbélésének) megismerése, a tematikában meghatározott énekek megtanulása. Helyes értékrend kialakítása.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Énekeskönyv - magyar reformátusok használatára, Magyarországi Ref. Egyház, Budapest, 1948 ▪ Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv, Kálvin Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Berkesi Sándor: <i>Gyülekezeti énekiskola</i>, Debrecen, 1995 ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyházi Könyvtár XXV. (szerk.: dr Budai Gergely), Budapest, 1950 ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>Dicsérvételek az Urat</i>. Tudnivalók énekeinkről, Budapest, 1971 ▪ Dobszay László: <i>A magyar népének I.</i>, Veszprém, 1995 ▪ Hagyomány és haladás - Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai, Cantio Bt., Budapest, 2003 					

TK0701			Egyházismeret		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyedi intézményi specialitásként a Károli Gáspár Református Egyetem nem hitéleti képzésben részt vevő hallgatói egyházismeret kurzust hallgatnak, amely tanegység az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma, azaz saját életünk kereteinek jobb megértéséhez is hasznos információkkal szolgál, valamint segít az egyház-egyházak világában, életében és szertartásai között tájékozódni. Az előadások végighallgatása mellett a hallgatók egy-egy előre kijelölt témát dolgoznak fel vagy interjút készítenek egy egyházi személlyel, egy egyházi intézményvezetővel vagy bemutatnak egy egyházi intézményt.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témakörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése és ezek feszültségei (ellentmondások és összefüggések); egyházi és világi (állami törvények); elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények speciális kérdései ▪ Az egyház önmeghatározásának elemei; egyház és felekezetek viszonya ▪ A keresztyén egyház(ak) történetének vázlatos áttekintése ▪ A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház területi felosztása és szervezeti felépítése (előzmények és összefüggések) ▪ A Magyarországi Református Egyház jelképei, területi felosztása; magyar református egyháztestek a Kárpát-medencében és a világon; a Magyar Református Egyház megalakulása, szervezete és működése ▪ A Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítése; egyházközség; lelkipásztor, presbitérium, testületek ▪ Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox és protestáns megközelítés); az egyházi szertartások összehasonlító bemutatása (keresztség összefüggései és eltérései; bérmálás és konfirmáció; a házasságkötés eltérő felfogása és gyakorlata) ▪ Istentiszteleti formák bemutatása (mise, istentisztelet) ▪ Az egyházi év és ünnepei (római katolikus és protestáns: evangélikus és református gyakorlat egyezőségei és különbözőségei) 					
<p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ http://reformatus.hu/egyseg/ ▪ http://www.majus22.org/ ▪ http://www.reformatus.hu/ ▪ http://www.evangelikus.hu/ ▪ http://uj.katolikus.hu/ ▪ A Magyarországi Református Egyház törvényei és hitvallásai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás), istentiszteleti rendtartása: http://reformatus.hu/egy hazunk/ ▪ <i>A Katolikus Egyház Katekizmusa</i>. Budapest, 2013. (http://www.katolikus.hu/kek/; http://www.ppek.hu/k85.htm) ▪ <i>A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma</i>. Budapest, 2013. (http://www.vatican.va/archive/compendium_ccc/documents/archive_2005_compendium-ccc_hu.html) ▪ Török Péter: <i>Magyarországi vallási kalauz 2004</i>. Budapest, 2004. ▪ László Emőke–Pap Ferenc: <i>Magyarországi Református Egyház</i>. In: Kozáry–Valcsicsák–Molnár (szerk.): <i>A rendészeti munkában felhasználható vallási és etnikai ismeretek: Etnoszociográfia</i>. Budapest, 2014. 					

TO2121401			Ének-zenei nevelés és módszertana I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy tanítása során történik az óvodai/kisgyermekkorai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, a kapcsolódó zenei ismeretek tanítása: ritmikai, dallami, hangsortani, formai, együtthangzási, hangszertechnikai alapismeretek és vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségek.

A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik, melyeken lehetőség van a különböző középiskolai végzettségű, gyakorta semmilyen zenei tanulmányokkal sem rendelkező hallgatók hiányosságainak pótlására, felzárkóztatására is.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékos, tevékenységközpontúság jegyében. Az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszához hasonlóan kevesebb ismeretanyaghoz társuló, elmélyített készségfejlesztés.
- Dalismeret: az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszának megfelelő gyerek- és népdalanyag, ill. mondókák
- Ritmikai ismeretek: alapfogalmak: metrum, ritmus, ütem, tempó; ritmusértékek és képletek
- Dallami ismeretek: az abszolút és relatív rendszer fogalma; kiterjedelmű hangsorok dallamfordulatai; pentatónia; abszolút hangnevek: törzshangok és hangkészség, hangsor, megállapítása gyermekdalok elemzésekor
- Hangsortani ismeretek: bi-, tri-, tetra-, pentaton-, pentachord- és hexachord gyermekdalokban fellelhető típusai; a pentatónia
- Formai ismeretek: hang, motívum, sor fogalma; azonosság, hasonlóság, különbözőség, ismétlés, visszatérés, kérdés-felelet a formai építkezésben; gyermekdalok és mondókák jellemzői
- Együtthangzási ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság, dallamfelelgetős, dallamosztinató, dudakíséret, tartott hangok kíséretként, kánonok, bicíniumok
- Hangszerjáték: alapismeretek, fúvástechnika (helyes légzés) gyakorlása; C szoprán-furulya alaphangsora és físz, bé fogásmódja (C'-D"); gyermekdalok furulyázása

A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes:

- egyszerűbb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal;
- óvodai kisebb hangkészségű, egyszerűbb fordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel és szolmizálva, furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére;
- elsősorban kis hangterjedelmű és pentaton népdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből;
- egyszerű kánonok, többszólamú szemelvények éneklésére,
- a tematikában szereplő zenei ismeretek alkalmazni tudására.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Forrai Katalin: *Ének az óvodában*, Editio Musica, Budapest, c1974
- Törzsök Béla: *Zenehallgatás az óvodában*, Editio Musica, Budapest, c1982

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához*, Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000

TO2121402			Ének-zenei nevelés és módszertana II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az óvodai zenei nevelés módszertanának megismertetése, az önálló zenepedagógiai munka megalapozása. A módszertan elméleti és gyakorlati feldolgozása, az óvodai zenei tevékenységekhez szükséges képességek fejlesztése; az óvodai dalanyagra vonatkozó – előző félévben megszerzett és újonnan feldolgozott – ismereteinek rendszerezése. A feldolgozás videó-elemzésekkel és a gyakorlati jellegű órákon, valamint az otthoni önálló szakirodalom-feldolgozással történik.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Témakörök:

Az óvodai zenei nevelés különböző szakaszaihoz társuló ismeretanyag, elmélyített készségfejlesztés. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsorantani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékos, tevékenységközpontúság jegyében. Az óvodai zenei tevékenységek vezetéséhez szükséges zenei fejlődés-lélektani és módszertani ismerete, a magyar zenei nevelés általános alapelveinek, azon belül az óvodai zenei nevelés feladatainak, s – mint ezek gyökerét – Kodály Zoltán zenepedagógiai munkásságának és az óvodával kapcsolatos elveinek, írásműveinek ismerete. Az óvodai zenei nevelő-oktató munka eredményes végzéséhez szükséges szakmai ismeretek és a tantárgyi koncentrációs lehetőségek felismerése és alkalmazása.

A tantárgy tanulása:

- tegye képessé a hallgatót az egyszerű és bonyolultabb, ill. nehéz ritmikájú mondókák ismeretére, hangoztatására emlékeztetből, egyenletes járással, ritmustapssal
- készítsen fel az óvodai hangkészletű, egyszerű és kevésbé bonyolult, ill. nehezebb dallamfordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére (szöveggel és szolmizálva emlékeztetből, abszolút hangnevekkel kottából), furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére
- készítsen fel további népdalok, kánonok, többszólamú szemelvények (kis hangterjedelmű és pentaton, egyszerűbb dūr, moll) tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékeztetből
- tudatosítsa zenei alapismereteket és fejlessze a vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségeket;
- mutassa be a zenei nevelés-oktatás személyiségformálási lehetőségeit, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelése speciális anyagainak és hatékony módjait; az éneklésen – zenélésen – mozgáson alapuló kommunikáció módszereit, munkaformáit, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeit.
- készítsen fel – fejlett ének- és hangszertudáson alapuló – kommunikációs képességek kialakításával a megfelelő modellnyújtásra, a módszertani nevelésre

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Forrai Katalin: *Ének az óvodában*, Editio Musica, Bp, 2001
- Törzsök Béla: *Zenehallgatás az óvodában*, Editio Musica, Budapest, 2000
- Nagy Balázné Szarka Júlia: *Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának „megzenésítése”*, BTF Tudományos Közleményei XVII., Trezor Kiadó Budapest, 1999, 177-187.
- Szarka Júlia: *Zenei elkötelezettségünk az óvodában*, Studia Carolensia 2007/2

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához*, Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2002.

TO2121403			Ének-zenei nevelés és módszertana III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgyelem tanítása során folytatódik az óvodai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, az előző félévekben megszerzett ismereteinek, készségeinek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az óvodai dalanyaghoz kapcsolódóan. Célja további kiterjedelmű gyermekdalok és népdalok (pentaton, dúr, moll) megismertetése, azok éneklése és hangszerjátéka, a kapcsolódó zenei ismeretek és bemutatásuk énekléssel és furulyán.

Folytatódik az óvodapedagógus-jelöltek zenei alapismereteinek, éneklési-, ritmus-, hallás- és hangszerjátszó képességeinek alapvető módszertani ismeretekkel átszőtt fejlesztése, ill. olyan szintre juttatása, hogy képes legyen a 3-6 éves korú gyermekek zenei nevelésére, ezen keresztül a személyiségük alakítására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Témakörök:

- A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez. Az óvodai zenei nevelés további életkori szakaszhoz kapcsolódó zenei anyag ismerete.
- Dalismeret: az óvodai zenei nevelés kezdő-középső szakaszának megfelelő kiolvasók, mondókák, gyermekjátékdalok és azok játéka; alkalmi és komponált dalok; magyar (főleg ősi stílusú) népdalok.
- Ritmikai ismeretek: az előző évi anyag + pontozott ritmusok, éles, nyújtott, 3-as ütem, pontozott fél, tizenhatod és kombinációi.
- Dallami ismeretek: Szekundlépések, fá és ti hang, l kereszt és l bé előjegyzésig abszolút nevekkal; a teljes pentatónia és móduszai; dallamfordulatok pentaton, penta- és hexachordban is.
- Hangsortani ismeretek: a tri-, tetra- és pentatónia ismétlése és móduszai.
- Formai ismeretek: az előző félévi formai ismeretek alapján rögtönzés.
- Együtthangzási ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság.
- Népzenei ismeretek: a félév során tanult mondókák és gyermekdalok jellemző sajátosságai, elemzési szempontjai.
- Hangszerjáték: a légzés és fúvástechnika javítása, az ún. kettes fúvászósság gyakorlása (E", Cisz"); gyermek- és népdalok, kánonok játéka.
- Az óvodában tartott hallgatói foglalkozások megbeszélése módszertani szempontból, mikrocsoportos gyakorlás.

A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes:

- nehezebb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal;
- az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére;
- magyar és más népek népdalainak tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből;
- egyszerű kánonok, többszólamú szemelvények éneklésére

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Forrai Katalin: *Ének az óvodában*, Editio Musica, Bp, c1974
- Törzsök Béla: *Zenehallgatás az óvodában*, Editio Musica, Budapest, c1982

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Pécsi Géza – Uzsalyné Pécsi Rita: *Kulcs a muzsikához. Énektár 2.*, Kulcs a muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000

TO2121404			Ének-zenei nevelés és módszertana IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az előző félévekben elsajátított ismeretek és az újonnan tanult zenei anyag zeneelméleti szempontú rendszerezése, további óvodai zenei anyag megtanítása – elsősorban – magyar népzenei, ill. más népek zenei anyagával. A tantárgyelem tanítása során válik lehetővé a zenében rejlő, de azon túlmutató értékek néphagyomány, a kulturális tradíciók őrzésének elmélyítése, a hallgatók és az általuk nevelendő óvodások identitás-nevelése, esztétikai erkölcsi értékek hiteles és vonzó közvetítése. Mindemellett a más népek dalainak megismertetésével a multikulturális nevelés óvodai közvetítésének lehetőségei valósulnak meg. A magyar és más népek dalainak éneklésével, hangszerjátékával, népzenei ismeretek bővítésével folytatódik az óvodapedagógus-jelöltek zenei képességeinek, ill. zeneelméleti alapozó ismereteinek az óvodai zenei nevelés módszertanához alkalmazkodó fejlesztése. Az előző félévekben elsajátított ismeretek és az újonnan tanult zenei anyag zeneelméleti szempontú rendszerezése elsősorban a saját hagyományainkból kiindulva a világ zenéjének megértéséig komponált gyermekdalok tanulásával, zenei-formai elemzésével, a zeneelméleti-zeneirodalmi ismeretek bővítése; a főbb zenei stíluskorszakok és jellemző énekes szemelvényeik megismerése; zenehallgatás; új műzenei szemelvények stílushű énekes és hangszeres előadása; kapcsolódó zeneirodalmi ismeretek.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az óvodai zenei nevelés népzenei ismeretanyagához társuló, elmélyített készségfejlesztés. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékoság, tevékenységközpontúság jegyében. ▪ Dalismeret: az óvodai zenei nevelésnek megfelelő gyerekdalok és mondókák a magyar és más népek zenei anyagával kibővítve, óvodában használható műzenei szemelvények. ▪ Ritmikai ismeret: a más népek zenei anyagából eredő változatos formák gyakorlása; kis, éles és nyújtott ritmus, triola; nyolcad alapegységű és aszimmetrikus ütemek, váltakozó ütemrend ▪ Dallami ismeretek: diatónia: a modális hangsorok; alteráció fogalma ▪ Hangsortani ismeretek: népdalok hangsorai; modális hangsorok ▪ Formatani ismeretek: népdalszerkezet, kvintváltás, kétrendszerűség ▪ Együtthangzási ismeretek: többszólamú nép- és műdalfeldolgozások ▪ Nép- és műzenei ismeretek: népdalstílusok, különböző felosztásuk ▪ Hangszerjáték: modális hangsorú népdalok; többszólamú szemelvények 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2001 ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2000 ▪ Ludánszkiné Szabó Éva: <i>Óvodai zenei hagyományápolás – népszokások</i>, Szerzői kiadás, Hajdúböszörmény, 1996 ▪ Pécsi Géza – Uzsálné Pécsi Rita: <i>Kulcs a muzsikához. Énektár 2.</i>, Kulcs a muzsikához Alapítvány, Pécs, 2002 					
<p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forrai Katalin: <i>Európai gyermekdalok</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1966 ▪ Forrai Katalin: <i>Ének a bölcsődében</i>, Editio Musica, Budapest, 1994 ▪ Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i> (CD-ROM melléklettel), Planétás Kiadó, Budapest, 1997 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, OPI, Budapest, 1980 					

TK0503			Fejezetek Magyarország történetéből		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
				---	---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Magyarország történetének átfogó ismertetése. A XX. századi események értelmezése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Magyarország történetének rövid áttekintése, különös tekintettel a történelmi sorsfordítókra. A történelmi események láncolatszerű, ok-okozati bemutatása. Egyes kiemelkedő személyiségek értékelése, olykor átértékelése, tetteik árnyalása. Az egyes korszakok érdekességeinek módszertani szempontú elemzése, A topográfia használatának fontossága.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bertényi Iván – Gyapay Gábor: <i>Magyarország rövid története</i>, Maecenas Kiadó, 1993 ▪ Bertényi – Diószegi- Horváth - Kalmár – Szabó: <i>Királyok könyve</i>, Officina Nova, 1993 ▪ Glatz Ferenc (szerk): <i>Magyarok Európában I.-IV.</i> ▪ Romsics Ignác: <i>Magyarország története a XX. században</i>, Osiris, 1999 					

TK2906			Fejlődéslelektan		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a konkrét ismeretek átadásán túl értelmezési keret nyújtása a gyermekek megismeréséhez. A fejlődés értelmezése, és az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A fejlődés általános menetének és a személyiség individuális szerveződésének bemutatása, különös tekintettel az iskolás és serdülőkorra jellemző jellegzetességekre, törvényszerűségekre, az óvoda – iskola átmenet pszichológiai kérdéseire. Az egész életen át tartó fejlődés folyamatosságának bemutatása. Az egyes életszakaszok tárgyalásánál hangsúlyozva az értelmi, érzelmi és szociális funkciók kölcsönhatásait, áttekintve a mentális egészség és a pedagógiai munka szempontjából releváns funkcionális zavarok pszichológiai megközelítéseit. Empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A fejlődéslelektan tárgya, a fejlődés fogalma, elméletek
- A terhesség pszichológiája, magzati fejlődés és szülés
- Újszülöttkor, korai anya-gyerek kapcsolat
- Csecsemőkorai fejlődés: mozgás, érzékelés, észlelés
- Kisgyermekkorai fejlődés
- Az éntudat alakulása
- Beszédtanulás, a fogalmak fejlődése
- Óvodáskorai fejlődés
- A játék és mese szerepe a gyermek életében. A gyermeki világkép
- Az óvoda–iskola átmenet kérdései: iskolára való alkalmasság, iskolaérettség
- Kisiskoláskorai fejlődés
- Az erkölcsi fejlődés elméletei
- Serdülőkorai fejlődés
- Ifjúkori fejlődés
- A felnőttkor és idősor jellemzői

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Cole, M., Cole, S. R.: *Fejlődéslelektan*, Osiris Kiadó, Budapest, 1997
- Mérei Ferenc, V. Binét Ágnes: *Gyermeklelektan*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1993.
- B. Lakatos Margit (szerk.): *Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak*, ELTE TÓFK, Budapest, 2001
- Bagdy Emőke: *Családi szocializáció és személyiségzavarok*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1977
- Feuer Mária: *A gyermekrajzok fejlődéslelektana*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000
- Mönks, F. J., Knoers, A.M.P.: *Fejlődéslelektan*, Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2004
- Ranschburg Jenő: *Félelem, harag, agresszió*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983
- Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia*, Okker Kiadó, Budapest, 1998
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*, Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*, Helikon Kiadó, Budapest 1999

TK6101			Filozófia		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az európai filozófia fejlődésmenetének áttekintése, a gondolkodás korszakainak behatárolása, az egyes korszakok legfontosabb fogalmainak elsajátítása. A különböző korok világképének megismerése, a megszerzett tudásanyag segítségével ezek összehasonlítása. Az egyes filozófiai áramlatok megismerésének segítségével a hallgatók absztrakt gondolkodásának fejlesztése, a filozófiai szakkifejezések pontos használata. Az európai gondolkodástörténet döntően tematikus, illetve történeti megközelítése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A tananyag öt témát ölel fel: a filozófia, az Isten, az ember, a szabadság, az igazság filozófiai fogalmait veszi górcső alá. Továbbá a filozófia történetének rövid áttekintését adja; ▪ az ókori filozófia (preszokratikusok; a klasszikus korszak: Szókratész, Platón, Arisztotelész; a hellenisztikus filozófia: sztoicizmus, epikureizmus, szkepticizmus, eklekticizmus, újplatonizmus); ▪ filozófia a középkorban (patrisztika, a skolasztikus módszer, az univerzálé-vita, Aquinoi Tamás); ▪ az újkori filozófia: a reneszánsztól Hegelig (különös tekintettel a felvilágosodás racionalista és empirista filozófiai irányzataira, Kant kopernikuszi fordulatára - kitekintéssel a felvilágosodás kritikájára, továbbá a német idealizmusra); ▪ irányzatok a XIX. századtól napjainkig a teljesség igénye nélkül. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Boros Gábor (főszerk.): <i>Filozófia</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013, (Kötelezőek a kijelölt részek.) ISBN 9789630584869 ▪ Dupré, Ben: <i>Filozófia, 50 fogalom, amit ismerni kell</i>, Ventus Libro Kiadó, 2013, (Kötelezőek a kijelölt részek), ISBN 9789639926479 ▪ Jostein Gaarder: <i>Sofie világa</i>, Noran Libro, Budapest, 2012, ISBN: 9789630971263 					

TO2121405			Hagyománypedagógia (műhelymunka)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	2	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanítása során válik lehetővé a művészetekben rejlő, de azon túlmutató értékek néphagyomány, a kulturális tradíciók őrzésének elmélyítése, a hallgatók és az általuk nevelendő óvodások identitás-nevelése, esztétikai és erkölcsi értékek hiteles és vonzó közvetítése. A hallgatók felkészítése a feladatokra: a nép kultúrájának megőrzése, életben tartása és visszajuttatása a ma és a holnap kulturális közéletébe. A hagyományőrzéssel a célunk nem a régi idők visszahozása, hanem megmenteni belőle azt, ami érték. Az értékek megőrzésén túl, átadni, újra élővé szeretnénk tenni őket.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A műhelymunka keretében a hallgatók egyéni tervezéssel megismerkednek a „Komplex nevelés, népművészettel” jellegű Fürkész-program évek óta része a Kenderke képzési kínálatának: a gyermekek a népművészet tárházából vett forrásanyagra építve mind a négy művészeti ágban, komplex művészeti oktatásban részesülnek, ami a következők szerint áll össze: népi játék keretében koordináció fejlesztése és tánctechnikai alapozás, hallás után tanított hangszeres oktatás pásztorfurulyán, drámajáték és kézműves foglalkozások. A két agyfélteke egyidejű fejlesztése játékos formában segíti a különböző készségek és képességek kibontakozását.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Néphagyományőrző Óvodai Program.</i> (OKI - Országos Közoktatási Intézet- 1997. Szerzők: Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Fledrichné Rozgonyi Krisztina, Dr. Váginé Farkas Ildikó, Zadravec Teréz). <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Fürkész program</i> http://kenderke.hu/furkesz-program-uj-kepzes-a-kenderkeben/ 					

TO2112001			Informatika (műhelymunka)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	3	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan leendő pedagógusok kibocsátása, akik problémamegoldó, algoritmikus gondolkodással képesek az óvodáskorú gyermekek informatikai műveltségének alakítására, fejlesztésére; az informatikai eszközök olyan szintű megismerése, hogy a hallgató az eszközöket a nevelő-oktató munkában az ismeretek közvetítéséhez, illetve a tanulászervezéshez használni tudja.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az óvodai munka informatikai támogatása. Online tartalmak, szakmai szoftverek, adatbázisok, adminisztráció, portfólió. ▪ Digitális fejlesztő játékok. ▪ Fejlesztő tartalmak digitális eszközökkel támogatott létrehozása: online tutorált csoportmunka. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nótinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA!</i> – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés, Neteducatio Kft, 2016, ISBN 978 615 80328 3 4 ▪ Fegyverneki Gergő: <i>IKT-s ötlettár</i>, Neteducatio Kft, 2016, ISBN 978 615 80328 7 2 ▪ Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve</i>, Neteducatio Kft., 2016, ISBN 978 615 80328 5 8 					

TO2121701			Játék pedagógiája és módszertana I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Játék pedagógiája és módszertana című tantárgy célja, hogy a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegítse az óvodapedagógus szakos hallgatók felkészülését az óvodai teendőik ellátására, segítséget adjon a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésében, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésében.

A tantárgy a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozásával és a személyes játékélménnyel felkészítést ad a játékfolyamat hatékony megszervezésére, továbbá a hallgatók kompetenciáinak mélyítésével és formálásával azon képességeiket és készségeiket erősíti, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtésben. A tantárgy további célja, hogy segítséget adjon a hallgatók játékkultúráját gazdagító módszertani játékgyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését tartalmazza.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Az ÓNOAP játéokra vonatkozó ismeretanyaga és annak értelmezése
- A 3–6 éves korosztály játéktevékenységének jellemzői, a játékfolyamatot elindító lelki szükségletek
- A klasszikus és a hagyományokon alapuló gyermekjátékok
- Az életkorhoz igazodó játékok
- A játékpedagógia aktuális kérdései a neveléstudomány elméleti és gyakorlati feladataiban
- A gyermekek játékának megfigyelése és elemzése a neveléstudományi kutatások elméleti és gyakorlati feladatai segítségével

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Kósáné Ormai Vera: *A mi óvodánk*, Okker Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 978-963-9228-51-1
- Maszler Irén: *Játékpedagógia*, Comenius Kiadó Kft., Pécs, 2002. ISBN 978-963-8671-19-6
- Kovács György– Bakosi Éva: *Játékpedagógiai ismeretek*, Szerzői kiadás, Debrecen, 2005 ISBN 978-963-4609-12-0
- Tészabó Júlia: *Játék-pedagógia, gyermek-kultúra*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-6933-30-2
- Millar Susanna: *Játépszichológia*, Maecenas Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 978-963-8469-66-8

TO2121702			Játék pedagógiája és módszertana II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ segítséget nyújtani a hallgatóknak az óvodai játék hatékony megszervezéséhez, és – a gyermekmegfigyelés elkészítésével – a gyermekek játékbeli viselkedésének önálló tanulmányozásához; ▪ felkészíteni a hallgatókat a pedagógiai megfigyelés egyik formájára, a gyermek játékának vizsgálatára és szakszerű elemzésére; ▪ gazdagítani a hallgatók metodikai kultúráját a kapcsolati kultúra és a játszás, a tárgy-kultúra és a játékeszközök összefüggéseinek feltárásával; ▪ hallgató felkészítése a gyermeki tapasztalatszerzés egészségességét és élményszerűségét hangsúlyozó, játékos tevékenység megtervezésére. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák, melyekből a hallgató választása alapján kutatást készít:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Játékkutatás módszertani kérdései ▪ Játéktörténeti kutatások, napjaink játécai ▪ Játéktípusok a különböző dokumentumokban ▪ Gyakorló és konstruáló játékok a különböző életkorokban ▪ Szerepjáték megjelenése a különböző életkorokban ▪ Szabályjáték megjelenése a különböző életkorokban ▪ Játék a szabadban ▪ Média és játék ▪ Dramatikus játékok az óvodában ▪ Játékműhelyek és játéktárak 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einon Dorothy: <i>Kreatív játékok</i>, Alexandra Kiadó, Pécs, 2004, ISBN: 978-963-3687-51-9 ▪ Perlai Rezsőné: <i>Az óvodáskor fejlesztő játécai</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-615-5278-16-7 ▪ Polcz Alaine: <i>Világjáték</i>, Pont Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 978-963-8336-79-X ▪ Balázsne Szűcs Judit – Porkolábné Balogh Katalin – Szaitzné Gregorits Anna: <i>Komplex prevenciók óvodai program</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 978-963-4462-98-9 ▪ Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i>, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 978-963-2862-31-6 					

TO2210003			Kórus – ének-zenei játék I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Kórus: A hallgatók találkozási (nappali munkarendű képzésben) közös éneklés, a koncert élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. Ének-zenei játék: A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikajátékok, hangzási-dallami játékok tanulása, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a magyar és külföldi kórusirodalom megfelelő anyaga ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok bővítése ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciált játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p>Kialakítandó kompetenciák: ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy K. (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény, J.: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984, ISBN 9633303923 ▪ Falvay, K.: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994, ISBN 9636823669 ▪ Kis Jenőné Kenesei, É.: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991, ISBN 9638491523, ISBN 9639354457 ▪ Sárosi, L.: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999, ISBN 963676590 ▪ Aktuális kották 					

TO2210004			Kórus – ének-zenei játék II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>Kórus: A hallgatók találkozása (nappali munkarendű képzésben) közös éneklés, a koncert élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel.</p> <p>Ének-zenei játék: A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p>Kialakítandó kompetenciák: Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy K. (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény, J.: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984, ISBN 9633303923 ▪ Falvay, K.: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994, ISBN 9636823669 ▪ Kis Jenőné Kenesei, É.: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991, ISBN 9638491523, ISBN 9639354457 ▪ Sály, L.: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999, ISBN 963676590 ▪ Aktuális kották 					

TO2210005			Kórus – ének-zenei játék III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Kórus: A hallgatók találkozási (nappali munkarendű képzésben) közös éneklés, a koncert élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. Ének-zenei játék: A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciált játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p>Kialakítandó kompetenciák: ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy K. (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény, J.: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984, ISBN 9633303923 ▪ Falvay, K.: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994, ISBN 9636823669 ▪ Kis Jenőné Kenesei, É.: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991, ISBN 9638491523, ISBN 9639354457 ▪ Sárosi, L.: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999, ISBN 963676590 ▪ Aktuális kották 					

TO2210006			Kórus – ének-zenei játék IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Kórus: A hallgatók találkozási (nappali munkarendű képzésben) közös éneklés, a koncert élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. Ének-zenei játék: A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikái, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciált játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p>Kialakítandó kompetenciák: Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy K. (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény, J.: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984, ISBN 9633303923 ▪ Falvay, K.: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994, ISBN 9636823669 ▪ Kis Jenőné Kenesei, É.: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991, ISBN 9638491523, ISBN 9639354457 ▪ Sárosi, L.: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999, ISBN 963676590 ▪ Aktuális kották 					

TO2121303			Külső világ tevékeny megismerése		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világgépet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. ▪ Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit. ▪ Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. ▪ A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Óvodai környezeti nevelést segítő szervezetek, intézmények ▪ Múzeumpedagógia és az óvodai környezeti nevelés ▪ Zoopedagógia és az óvodai környezeti nevelés ▪ Nemzeti parkok, erdészetek és az óvodai környezeti nevelés ▪ Állatok szerepe az óvodai nevelésben (állatasszisztált terápiák). ▪ Óvodásokkal tanösvényen ▪ Játék a természetben 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Adorján Rita: <i>Magonc – természetismereti játékok az erdőben</i>, Mecsek Erdészeti Rt, Pécs, 1998, ISBN 9630358182 ▪ Polák Péter és mtsai: <i>Natúrázunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak</i>, Észak-Magyarország régió, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636828745, http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_emo_ovoda.pdf (letöltés dátuma: 2017-06-20) ▪ Berczki Ibolya és Nagy Magdolna (sorozatszerkesztők): <i>Múzeumi iránytű sorozat (1-11)</i>, Szabadtéri Néprajzi Múzeum - MOKK, Szentendre, 2009-2011, ISSN 20609957 ▪ Nagy Irén: <i>Zoopedagógiai hasznoskönyv – módszertani segédanyag</i>, Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest, 2000, ISBN 9789630640459, http://www.gorillazoo.hu/oktatasi-anyagok/Hasznoskonyv2-1.pdf (letöltés dátuma: 2017-06-20) ▪ F. Nagy Zsuzsanna: <i>Természetismereti játékgyűjtemény</i>, Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Miskolc, 1998, http://www.gyakorolj.hu/oktato/negyedikkornyezet/jatekgyujtemeny.pdf (Letöltés dátuma: 2017-06-20) 					
<p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orbán Zoltán: <i>Közoktatást segítő intézmények a fenntarthatóság-pedagógiában</i>, Magyar Állatkertek Szövetsége, Budapest, 2006 ISBN 9632298322 http://www.mme.binary_uploads/5_kornyezet_i_neveles/orban_zoltan_kozoktatast_segito_intezmenyek_a_fenntarthatosag_pedagogiaban_konyv.pdf (letöltés dátuma: 2017.06.20.) 					

TO2121201			Matematikai nevelés és módszertana I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a jelöltek matematikai és matematika módszertani kultúrájának megalapozása, az óvodában folyó nevelői tevékenységhez, a logikai, matematikai gondolkodás fejlesztéséhez kapcsolódó kérdések gyakorlatra orientált közös áttekintése, megbeszélése.

A tantárgy kiemelt feladata a matematikai tapasztalatszerzés tartalmi, formai és metodikai kérdéseinek megismerése, a hallgatók matematikai neveléshez kapcsolódó matematikatudományi, pedagógiai és módszertani felkészültségének erősítése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A számfogalom előkészítése I. A számfogalom matematikai, pedagógiai és pszichológiai értelmezése. A számfogalom fejlődése. A számfogalom előkészítésének halmazelméleti alapjai. A tulajdonságok felismerése, összehasonlítás, halmazalkotás.
- A számfogalom előkészítése II. A természetes szám képzetének alakítása, a halmazok számossága. Tőszám, sorszám. Halmazokkal végezhető műveletek. A témával összefüggő játékos feladatok.
- A számfogalom előkészítése III. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
- Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában I. Geometriai alapfogalmak, síkidomok, testek. Geometriai alakzatok alkotása, építése. Az óvodai geometriai tapasztalatszerzés alapelvei.
- Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában II. A tükrösség fogalma. Tengelyes és középpontos tükrösség. Tükrözések. Tájékozódás térben és síkban. A témával összefüggő játékos feladatok.
- Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában III. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
- Mérésekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés az óvodában I. A mérés fogalma, a mérőszám és mértékegység kapcsolata. Az egységgel való mérés lehetőségei. A mérés pedagógiai elvei. Hosszúság, tömeg, űrtartalom mérése. Tapasztalatszerzés a területmérésben. Az idő mérése. A témával összefüggő játékos feladatok.
- Mérésekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés az óvodában II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
- Relációk, függvények, sorozatok az óvodai nevelésben I. A reláció fogalma, a hozzárendelések fajtái. A függvények értelmezése, a függvényszerű gondolkodás alapozása. A sorozatok alkotása, a rendezés fogalma, jellemzői. A témával összefüggő játékos feladatok.
- Relációk, függvények, sorozatok az óvodában II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
- Kombinatorika, valószínűség, statisztika az óvodai matematikai nevelésben I. Kombinatorikai alapfogalmak (permutáció, kombináció, variáció). Az utak bejárhatósága, a gráf fogalma, értelmezése. Kombinatorikai tapasztalatok az óvodában. A valószínűség matematikai fogalma, óvodai értelmezése. Statisztikai jellegű tapasztalatszerzés játékos lehetőségei az óvodában. Véletlenek a valóságban.
- Kombinatorika, valószínűség, statisztika az óvodai matematikai nevelésben II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Körmöci Katalin: *Hová bújt a matematika?* I. kötet. Módszertani kézikönyv a gyermekek matematikai tapasztalatszerzésének óvodai lehetőségeihez, gyakorlati megközelítésben, Sprint Kft., Budapest, 2014, ISBN 9789638955753
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: *Gyermeklélektan*, Libri Kiadó, Budapest, 2016, ISBN 9789633107997 („A számfogalom kialakulása”, a „Sorba rendezés és osztályozás” c. fejezetek)
- Perlai Rezsőné: *Matematika az óvodában*. Kézikönyv óvodapedagógusok számára, Flaccus Kiadó, Budapest, 2016, ISBN 9786155278259

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Skemp, R. R.: *A matematikatanulás pszichológiája*, Edge Kiadó, Budapest, 2005, ISBN 9632802187
- Zsámboki Károlyné: *Bence világot tanul. Az óvodások matematikája*, NyME Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar, Sopron, 2001, ISBN 9639364053

TO2121202			Matematikai nevelés és módszertana II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a jelöltek pedagógiai és matematika módszertani kultúrájának megalapozása, az óvodában folyó nevelői tevékenységhez, a logikai, matematikai gondolkodás fejlesztéséhez kapcsolódó kérdések gyakorlatra orientált közös áttekintése, megbeszélése.

A tantárgy kiemelt feladata a matematikai tapasztalatszerzés metodikai kérdéseinek megismerése, a hallgatók matematikai neveléshez kapcsolódó pedagógiai és módszertani felkészültségének erősítése, a matematikai tapasztalatszerzés tervezési, szervezési lehetőségeinek feltárása, valamint a differenciált fejlesztés lehetőségeinek bemutatása. A tantárgy feladata továbbá a szakirodalomban való tájékozódás segítése, a pedagóguspályához szükséges önismeret és önreflexió fejlesztése, a szakmával kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Az óvodai matematikai nevelés pedagógiai alapjai. Az óvodai nevelés országos alapprogramja (2012). Az alapprogram értékrendszere. A matematika szerepe az alapprogramban. A játék és tanulás szerepe az óvodai tevékenységben, a matematikai tapasztalatszerzésben.
- A gondolkodás szerepe az óvodai matematikai tapasztalatszerzésben. Az óvodás gyermek matematikai tapasztalatszerzésének elvei. A nevelőközpontúság jelentősége az óvodai matematikai nevelésben.
- A matematikai tapasztalatszervezés tervezése az óvodában I. A tervezés szintjei. A csoport szintű éves tervezés (jeles napok, ünnepek).
- A matematikai tapasztalatszervezés tervezése az óvodában II. A tematikus tervezés lehetőségei. Az egyes tevékenységformákban alkalmazható matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek.
- A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában III. Komplex tevékenységi tervek készítése.
- A matematikai tapasztalatszerzés szervezése az óvodában. A tapasztalatszerzés didaktikai, módszertani folyamata. A matematikai tapasztalatszerzés során alkalmazható munkaformák és módszerek.
- A matematikai tapasztalatszerzés eszközrendszere az óvodában. A számfogalom alakítását, a logikai gondolkodást, a geometriai tapasztalatszerzést segítő eszközök megismerése, alkalmazásuk módjai. (Színes rudak, logikai lapok, építőelemek, tükrök, lyukas tábla, kétkarú mérleg, Dienes-készlet, Montessori eszközök, stb.)
- A differenciált fejlesztés lehetőségei a matematikai tapasztalatszerzés folyamatában, az óvodai differenciálás lehetőségei. A matematikai tehetségcsírák felismerése és fejlesztése az óvodában.
- A projektmódszer szerepe az óvodai matematikai nevelés folyamatában. A matematikai tartalmú projekt fogalma, didaktikai, módszertani alapjai.
- A matematikai tapasztalatszerzést segítő projektek tervezése, szervezése, értékelése az óvodában. A komplex projekttevékenységben megvalósítható matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek.
- A játék szerepe az óvodai matematikai nevelésben. Matematikai játékok az óvodában. A különféle játéktevékenységekben rejlő matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek.
- Tanulási nehézségek a matematikában. A tanulási nehézségek felismerése, korrekciója. A diszkalkulia fogalma, kezelési lehetőségei.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR
- Körmöci Katalin: *Hová bujt a matematika? II.* kötet. A tevékenységben megvalósuló tapasztalatszerzés tervezhetősége a mindennapi nevelőmunkában, Sprint Kft., Budapest, 2015, ISBN 9789638955777
- Perlai Rezsőné: *Matematika az óvodában.* Kézikönyv óvodapedagógusok számára, Flaccus Kiadó, Budapest, 2016, ISBN 9786155278259

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Körmöci Katalin: *Kézikönyv a projektszemléletű óvodai nevelésről,* Sprint Kft., Budapest, 2012, ISBN 9789638955708
- Perlai Rezsőné: *Matematikai játékok óvodáskorban,* Flaccus Kiadó, Budapest, 2014, ISBN 9786155278150

TK2903			Nevelésméret I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- alapozza meg a hallgatók elméleti és módszertani kultúráját és pedagógiai kompetenciáját
- alapozza meg olyan korszerű tanítói műveltség, szemlélet és irányultság kialakítását, amely képessé teszi a hallgatókat a 3–14 éves gyermekek nevelésére és oktatására, a nevelési feladatok hatékony megoldására
- ismertesse meg a nevelésméret alapfogalmait, alapozza meg a hallgatók tudását az iskolai értékszocializációról, a nevelési folyamat tartalmáról és szerkezetéről, a nevelési módszerekről, eljárásokról;
- adjon alapot a pedagógiai tapasztalatok szaktudományos szintű elemzéséhez, a pedagógiai jelenségek tudatos értelmezéséhez, a gyakorlati nevelési helyzetek, folyamatok sikeres szervezéséhez, irányításához

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Pedagógiai elméletek: a nevelésre vonatkozó hétköznapi és tudományos elméletek. Az egyéni integrált pedagógiai elméletek szerveződése, jellemzői.
- A laikus és a professzionális nevelés: a laikus nevelés legfontosabb színtere: a család. A család a változó világban. A család szerkezete, családtípusok, családi szerepek. Értékrendek a családban. A család funkciói.
- A családi és iskolai szocializáció, nevelés kölcsönhatása; a család társadalmi hatásokat szűrő és közvetítő szerepe. A család és az iskola intézményesült kapcsolatrendszere, az együttműködés tartalma és szervezeti lehetőségei.
- Feszültségek, konfliktusok és feloldási módok a kapcsolatban.
- A professzionális nevelés legfontosabb színtere: az iskola. Alapelvek (egységesség és differenciálás a nevelésben, integrált nevelés, multikulturális nevelés). Iskolaelméletek és iskolatipológiák. Az iskola mint szervezet. Az iskola pedagógiai funkciói.
- A tanítói hivatás – tanítói mesterség. A tanító szakmai tudása, értékrendje, hatékonysága; a pedagógiai klíma és a nevelési eljárások összefüggései. A tanítói személyiség alakulása az iskolai munkában, a tanulók hatása a pedagógusra. A mesterségbeli tudás és az önismeret szerepe a mindennapi munkában. A pedagógus pályá etikai követelményei. A pályakezdés. Pedagógus szerepek, szerepkonfliktusok.
- Az iskolai nevelési folyamat. Jellemzői, belső szerkezete. A nevelési helyzetek komplexitása. A tanító és a gyermek a nevelés folyamatában. A nevelési folyamat sajátosságai az iskolázás bevezető, kezdő és alapozó éveiben (a 6–12. életévig).
- A nevelés mint az érték közvetítés folyamata. Az érték fogalma a pedagógiában; az értékek típusai; hierarchiájuk. Homogén és plurális értékek, rendszerek. A Nemzeti alaptanterv értékrendszere. Morális fejlődés és erkölcsi nevelés, magatartás és jellem fejlesztés. A 6–12 éves gyermekek erkölcsi tapasztalatai és erkölcsi tudatosságuk fejlettsége. Az erkölcsi tudatosság és az erkölcsös magatartás összefüggése. Az erkölcsi nevelés tartalmi dimenziói. Az erkölcsi nevelés módszerei.
- A természeti és társadalmi értékeket védő és teremtő magatartás formálása. A civil társadalom értékei: a demokrácia, az állampolgárság, a politikai kultúra.
- A műveltség mint alapérték. A műveltség korszerű értelmezése, forrásai; az iskola műveltség-átszármaztató funkciója.
- Az egyén és közösség mint érték. Az én- és a társas kompetenciára, a személyiség autonómiájára és szabadságára vonatkozó értékek fejlesztése. Csoportjelenségek a nevelés folyamatában. A közösség alakulása,

fejlesztése. Közös célok, tevékenység és érdekek, a csoportkohézió hatása a teljesítményre és önszerveződésre. Versengés és a kooperáció a gyermekcsoportokban. Az osztályközösség és az önkormányzat.

- Az esztétikai értékek világa. Az esztétikum szerepe az ember életében és a nevelésben. Az ízlés fejlesztése. Az esztétikum megnyilvánulási formái és a nevelés feladatai.
- A nevelés eszközrendszere: A személyiségformálás direkt és indirekt módszerei. Szociális technikák.
- A személyesség, az intimitás, a bizalom, az elfogadás szerepe a tanító és gyermek kapcsolatában.
- Fegyelem és önfegyelem. A fegyelem szintjei: tekintélyelvű fegyelem, tudatosan elfogadott viselkedési normák betartása, közösen kialakított rend, belső önfegyelem. Az iskolai fegyelem/fejelmeztlenség. A fejelmeztlenség okai, formái (alkalmi rendzavarások, „balhék” és anómikus rendzavarás). A fejelmezés mint rövid távú kontroll s mint hosszú távú nevelési feladat. Az önfegyelemre nevelés.
- Konfliktusok az iskolában. A konfliktusok szerepe a pedagógiai folyamatban; lehetséges megoldási módjaik. A konfliktuskezelés tanítása–tanulása.
- A nevelés tervezhető elemei és az eredményesség megállapítása. A nevelés tervezésének lehetősége és szükségessége: a tervezés szintjei. Az osztályfőnök, osztálytanító kitüntetett szerepe a nevelés hatásrendszerének megtervezésében. A tervezés dokumentumai.
- A nevelés eredményeinek vizsgálata. A viszonyítás mint az eredményvizsgálat lényege. A mérés és becslés az eredményvizsgálatban. Neveltségi mutatók egyéni és csoport szinten.
- Az iskola munkájának minősége. A minőség fogalma a pedagógiai munkában; a minőség biztosítása; minőségbiztosítási koncepciók, eljárások.
- Kutatásmódszertani alapok. A pedagógiai kutatás paradigmái; a kutatás folyamata, módszerei.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Szenczi Árpád: *Az ember természete – természetes(en) nevelés*, L'Harmattan, Budapest, 2012
- Bábosik István (2004): *Nevelélmélet*. Nevelés az Európai Unióban, Osiris Kiadó, Budapest
- Gibbs, J. (1999): *Kísérlet Kohlberg és Hoffman moralitáselméletének integrációjára*. In: Kulcsár Zsuzsa (szerk.): *Morális fejlődés, empátia és altruizmus*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 193–235. o.
- Golnhofer Erzsébet –Nahalka István (szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001
- Imre Sándor: *Neveléstan*; OPKM, Budapest, 1995
- Karácsony Sándor pedagógiai művei
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris, Budapest, 2000
- Németh András: *Nevelés, gyermek, iskola*, Eötvös J. Könyvkiadó, Budapest, 1997
- Szenczi Árpád: *Nevelés-lélektani alapkérdések; Az érzelmi és a társas-lelkületi képességek kiművelése*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004
- Szenczi Árpád: *Neveléstan alapkérdések*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2000
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1996

TK2904			Nevelésméret II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- alapozza meg a hallgatók elméleti és módszertani kultúráját és pedagógiai kompetenciáját
- alapozza meg olyan korszerű tanítói műveltség, szemlélet és irányultság kialakítását, amely képessé teszi a hallgatókat a 3–14 éves gyermekek nevelésére és oktatására, a nevelési feladatok hatékony megoldására;
- ismertesse meg a nevelésméret alapfogalmait, alapozza meg a hallgatók tudását az iskolai értékszocializációról, a nevelési folyamat tartalmáról és szerkezetéről, a nevelési módszerekről, eljárásokról;
- adjon alapot a pedagógiai tapasztalatok szaktudományos szintű elemzéséhez, a pedagógiai jelenségek tudatos értelmezéséhez, a gyakorlati nevelési helyzetek, folyamatok sikeres szervezéséhez, irányításához

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Pedagógiai elméletek: a nevelésre vonatkozó hétköznapi és tudományos elméletek. Az egyéni integrált pedagógiai elméletek szerveződése, jellemzői.
- A laikus és a professzionális nevelés: a laikus nevelés legfontosabb színtere: a család. A család a változó világban. A család szerkezete, családtípusok, családi szerepek. Értékrendek a családban. A család funkciói.
- A családi és iskolai szocializáció, nevelés kölcsönhatása; a család társadalmi hatásokat szűrő és közvetítő szerepe. A család és az iskola intézményesült kapcsolatrendszere, az együttműködés tartalma és szervezeti lehetőségei.
- Feszültségek, konfliktusok és feloldási módok a kapcsolatban.
- A professzionális nevelés legfontosabb színtere: az iskola. Alapelvek (egységesség és differenciálás a nevelésben, integrált nevelés, multikulturális nevelés). Iskolaelméletek és iskolatipológiák. Az iskola mint szervezet. Az iskola pedagógiai funkciói.
- A tanítói hivatás – tanítói mesterség. A tanító szakmai tudása, értékrendje, hatékonysága; a pedagógiai klíma és a nevelési eljárások összefüggései. A tanítói személyiség alakulása az iskolai munkában, a tanulók hatása a pedagógusra. A mesterségbeli tudás és az önismeret szerepe a mindennapi munkában. A pedagógus pályá etikai követelményei. A pályakezdés. Pedagógus szerepek, szerepkonfliktusok.
- Az iskolai nevelési folyamat. Jellemzői, belső szerkezete. A nevelési helyzetek komplexitása. A tanító és a gyermek a nevelés folyamatában. A nevelési folyamat sajátosságai az iskolázás bevezető, kezdő és alapozó éveiben (a 6–12. életévig).
- A nevelés mint az érték közvetítés folyamata. Az érték fogalma a pedagógiában; az értékek típusai; hierarchiájuk. Homogén és plurális értékek, rendszerek. A Nemzeti alaptanterv értékrendszere. Morális fejlődés és erkölcsi nevelés, magatartás és jellem fejlesztés. A 6–12 éves gyermekek erkölcsi tapasztalatai és erkölcsi tudatosságuk fejlettsége. Az erkölcsi tudatosság és az erkölcsös magatartás összefüggése. Az erkölcsi nevelés tartalmi dimenziói. Az erkölcsi nevelés módszerei.
- A természeti és társadalmi értékeket védő és teremtő magatartás formálása. A civil társadalom értékei: a demokrácia, az állampolgárság, a politikai kultúra.
- A műveltség mint alapérték. A műveltség korszerű értelmezése, forrásai; az iskola műveltség-átszármaztató funkciója.
- Az egyén és közösség mint érték. Az én- és a társas kompetenciára, a személyiség autonómiájára és szabadságára vonatkozó értékek fejlesztése. Csoportjelenségek a nevelés folyamatában. A közösség alakulása,

fejlesztése. Közös célok, tevékenység és érdekek, a csoportkohézió hatása a teljesítményre és önszerveződésre. Versengés és a kooperáció a gyermekcsoportokban. Az osztályközösség és az önkormányzat.

- Az esztétikai értékek világa. Az esztétikum szerepe az ember életében és a nevelésben. Az ízlés fejlesztése. Az esztétikum megnyilvánulási formái és a nevelés feladatai.
- A nevelés eszközrendszere: A személyiségformálás direkt és indirekt módszerei. Szociális technikák.
- A személyesség, az intimitás, a bizalom, az elfogadás szerepe a tanító és gyermek kapcsolatában.
- Fegyelem és önfegyelem. A fegyelem szintjei: tekintélyelvű fegyelem, tudatosan elfogadott viselkedési normák betartása, közösen kialakított rend, belső önfegyelem. Az iskolai fegyelem/fejelmeztlenség. A fejelmeztlenség okai, formái (alkalmi rendzavarások, „balhék” és anómikus rendzavarás). A fejelmezés mint rövid távú kontroll s mint hosszú távú nevelési feladat. Az önfegyelemre nevelés.
- Konfliktusok az iskolában. A konfliktusok szerepe a pedagógiai folyamatban; lehetséges megoldási módjaik. A konfliktuskezelés tanítása–tanulása.
- A nevelés tervezhető elemei és az eredményesség megállapítása. A nevelés tervezésének lehetősége és szükségessége: a tervezés szintjei. Az osztályfőnök, osztálytanító kitüntetett szerepe a nevelés hatásrendszerének megtervezésében. A tervezés dokumentumai.
- A nevelés eredményeinek vizsgálata. A viszonyítás mint az eredményvizsgálat lényege. A mérés és becslés az eredményvizsgálatban. Neveltségi mutatók egyéni és csoport szinten.
- Az iskola munkájának minősége. A minőség fogalma a pedagógiai munkában; a minőség biztosítása; minőségbiztosítási koncepciók, eljárások.
- Kutatásmódszertani alapok. A pedagógiai kutatás paradigmái; a kutatás folyamata, módszerei.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Szenczi Árpád: *Az ember természete – természetes(en) nevelés*, L'Harmattan, Budapest, 2012
- Bábosik István (2004): *Nevelélmélet*. Nevelés az Európai Unióban, Osiris Kiadó, Budapest
- Gibbs, J. (1999): *Kísérlet Kohlberg és Hoffman moralitáselméletének integrációjára*. In: Kulcsár Zsuzsa (szerk.): *Morális fejlődés, empátia és altruizmus*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 193–235. o.
- Golnhofer Erzsébet –Nahalka István (szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001
- Imre Sándor: *Neveléstan*; OPKM, Budapest, 1995
- Karácsony Sándor pedagógiai művei
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris, Budapest, 2000
- Németh András: *Nevelés, gyermek, iskola*, Eötvös J. Könyvkiadó, Budapest, 1997
- Szenczi Árpád: *Nevelés-lélektani alapkérdések; Az érzelmi és a társas-lelkületi képességek kiművelése*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004
- Szenczi Árpád: *Neveléstan alapkérdések*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2000
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1996

TK2901			Neveléstörténet		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A neveléstörténeti stúdium célja, hogy megalapozza a hallgatók történeti szemléletét a pedagógia elméletének és gyakorlatának megismeréséhez. Kialakítja azt a felismerést, hogy a jelenkor pedagógiája történeti fejlődés eredménye.

A neveléstörténeti szemlélet kialakítása érdekében a tantárgy feladata:

- ismertesse meg az egyetemes és a magyar nevelés történetének legjelentősebb tényeit és összefüggéseit, a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat közvetlen előzményeit;
- alapozó jellegéből adódóan keltse fel a hallgatók érdeklődését a problémátörténeti vizsgálódások iránt,
- alakítsa ki és fejlessze a hallgatók érzékenységét és készségét a pedagógiai problémák történeti szempontú megközelítésére, értelmezésére, elemzésére és értékelésére;
- nyújtson tájékoztatást a neveléstörténet alapvető forrásairól, igazítsa el a neveléstörténeti szakirodalomban, adjon ösztönzést az öntevékeny problémátörténeti tájékozódásra.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója.
- Mióta van nevelés? A nevelés eredete, alapformáinak kialakulása. Mióta van iskola? Az intézményes nevelés megjelenése az ókori keleten. Az európai nevelés elméletének és gyakorlatának gyökerei. A görög nevelést meghatározó természeti, társadalmi, politikai, eszmei tényezők. Az athéni és a spártai modell jellemzése, különbözőségük okai. Görög filozófusok a nevelés céljáról, tartamáról és módszereiről: Szókratész, Platón, Arisztotelész. Róma nevelési kultúrájának jellemzése. A görög hatás szerepe. Az állampolgári nevelés eszménye és a szervezeti forrás összefüggése.
- A középkori nevelés kialakulását, elterjedését meghatározó tényezők. A kereszténység emberképe. A klerikus nevelés intézményei, a világnézet formálás tartalma, eszközrendszere. Az egyetemek kialakulása. A magyar nevelés rendi jellege. A humanizmus hatása a nevelés elméletére és gyakorlatára: Erasmus, Montaigne nézetei a gyerekekről, a nevelés módszereiről. A városi humanista iskolák megjelenésének jelentősége.
- A polgári nevelés történetének első szakasza (XVI–XVIII. sz.) A reformáció és az ellenreformáció nevelési kultúrájának azonos és eltérő vonásai. Az anyanyelvű kultúra és a népnevelés kérdésének előtérbe kerülése. A kollégiumi típusú iskolák elterjedése hazánkban. A jezsuiták iskolaállítási törekvései.
- Comenius, a nagy összegző. A Didactica Magna hatása napjainkig. Apáczai Csere János szerepe a magyar pedagógiai elmélet fejlődésében.
- Az empirikus és szenzualista ismeretelméleti koncepciók hatása. A hasznosság elvének megjelenése a pedagógiai gondolkodásban. Locke: Gondolatok a nevelésről című művének jelentősége.
- Felvilágosult polgári elvek a nevelésben. Rousseau mint a reformpedagógia alapozója. A hasznossági szempont és a munkára nevelés Pestalozzi és Tessedik munkásságában.
- A polgári pedagógia tudománnyá válása: Herbart pedagógiájának filozófiai és pszichológiai alapjai. A herbartianusok hatása és az oktató iskola megmérévedése.

- A polgári nevelés történetének második szakasza (XIX–XX. sz.)
- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai: kultúrpedagógia, szociálpedagógia, morálpedagógia, munkaiskola-koncepció.
- Az oktatás szervezeti formáit megújító törekvések: a hagyományos osztályrendszer felbontására irányuló kísérletek (Jéna-plan), a hagyományos tantárgyi rendszer felbontására irányuló törekvések (Dewey pragmatista projektjei, Decroly, Waldorf-iskolák).
- Individualizáló törekvések: Ellen Key, Montessori, Freinet.
- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai hazánkban a századfordulón. Személyiségpedagógia: Schneller István. Gyermektanulmányi mozgalom: Nagy László. Nemzetnevelés: Imre Sándor.
- Karácsony Sándor pedagógiai munkássága.
- A magyar alsó fokú oktatás, tanítóképzés és óvóképzés története.
- A népiskola XVI. századi megjelenése. A népiskola-hálózat szétterülése a XVII-XVIII. században. Az 1777. és 1806. évi Ratio Educationis általános nevelési elvei, iskolarendszere, rendelkezései a népiskolákról. A népiskolák szervezete, tananyaga a reformkorban. Az 1868. évi népoktatási törvény. A 6 osztályos elemi népiskola szervezeti és tartalmi alakulása 1945-ig: az 1905-ös és az 1925-ös népiskolai tantervek. A nyolc osztályos általános iskola fejlődése 1945-től napjainkig.
- A tanítóképzés elődje, a norma-iskola létrejött az I. Ratio Educationis nyomán. Az első önálló hazai tanítóképzők a XIX. században. Az 1868-as népoktatási törvény a tanítóképzésről. Szervezeti és tartalmi változások 1948-ig. A szocialista nevelés alapelvei. Az államosítás. A felsőfokú képzés indulása, fejlődése napjainkig. A közoktatás és a tanítóképzés összefüggése.
- Saját intézményünk története. Az óvodai nevelés története hazánkban. Az óvodai intézményrendszer történeti áttekintése. A magyar óvó(nő)képzés 1828-tól napjainkig.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*, Osiris Kiadó, Budapest, 2003 (www.mek.oszk.hu/01800/01893/html)
- Fehér Erzsébet: *Az oktatás és nevelés története*, Budapest, 1994 száma: J 11-1141/1.
- Gáspár László – Kelemen Elemér: *Neveléstörténet problémátörténeti alapon*, OKKER Kiadói Kft., Budapest, 1999
- Györgyiné Koncz Judit: *Pályaismeret, pályaorientáció*, Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2005
- Kardos József – Kelemen Elemér: *1000 éves a magyar iskola*, Korona Kiadó Kft., Budapest, 1996
- Kéri Katalin: *Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla, (szerk.): *Neveléstörténet szöveggyűjtemény*, Osiris Kiadó, Budapest, 2003
- Pukánszky Béla: *A gyermekkor története*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001
- Vajda Zsuzsa – Pukánszky Béla (szerk.): *A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2003

TO2123102			Óvodai gyakorlat I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	-	1	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a bölcsődei, óvodai és iskolai nevelésről, ezek különböző funkciójáról, szervezésükről; ▪ a gyermekek testi és lelki sajátosságaira épülő nevelési/gondozási folyamatokról (befogadás, gondozás, szoktatás, fejlesztés); ▪ a nevelési/oktatási intézmények feltételrendszeréről; ▪ óvodai játék-bemutatókról, azok elemzéséről; ▪ az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezett napközbeni gyermekellátás/oktatás rendszeréről, funkciójáról; ▪ a nevelési/oktatási intézmények működésének törvényi feltételeiről. <p>Csoportos gyakorlat keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ismerje meg az óvodai játék lehetőségeit, a csoport előtt tartott bemutatókon ismerkedjen a további óvodai gyakorlatok helyszínével, vezetőjével, a gyermekekkel; ▪ a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse saját és társai játékmódszertani ismereteit; ▪ a csoportos megbeszéléseken szerezzon további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A bölcsődei, óvodai és iskolai látogatás során végzett megfigyelések elemzése. A hallgató ismerje a gyermeki életkori sajátosságokra épülő nevelés/ oktatás /gondozás intézményes lehetőségeit, követelményeit, feladatrendszerét. A hallgató fejlessze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ megfigyelő- és elemző készségét; ▪ empátiás és tolerancia képességét. <p>A hallgató képes legyen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ felismerni a gyermekek életkori, és egyéni sajátosságaira épülő nevelés/gondozás, oktatás törvényszerűségeit, jellemzőit; ▪ elemezni a nevelés/gondozás oktatás folyamatait. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (pszichológia, játékpedagógia, neveléstörténet) ▪ Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR ▪ Útmutató az óvodai gyakorlathoz KRE TFK ▪ NAT 					

TO2123001			Óvodai gyakorlat II. (Játék)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121701 – Játék pedagógiája és módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (több napos hospitálás és gyakorlás):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az óvodai játéktevékenység felkínálásának és irányításának gyakorlatban történő megélésében; ▪ a spontán játéktevékenység, feltételeinek körülményeinek tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú játéktevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában; ▪ a spontán játéktevékenység feltételeinek és irányításának a fejlesztő játéktevékenységekhez kapcsolódásában. <p>Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás utolsó napja):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés óvodai játékre vonatkozó lehetőségeit, tanulságait; ▪ a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a játékmódszertani ismereteit; ▪ építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól; ▪ a csoport előtt tartott gyakorlatvezetői (mentor) bemutatásokon ismerkedjen meg a vizuális és zenei tevékenységek lehetőségeivel. <p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a hallgatók egyéni és csoportos óvodai játéktevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; ▪ a hallgató legyen képes: helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, szervezni a fejlesztő játéktevékenységeket; ▪ rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel; ▪ a hallgató ismerje a játékelméleteket, a játéktevékenység óvodai gyakorlatát; ▪ rendelkezzen a vizuális és zenei nevelési bemutatók elemzésének képességével. <p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (pszichológia, didaktika, játékpedagógia) ▪ Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR ▪ Útmutató az óvodai gyakorlathoz KRE TFK 					

TO2123002			Óvodai gyakorlat III. (Ének-zene, Rajz)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121402 - Ének-zenei nevelés és módszertana II. TO2121502 - Vizuális nevelés és módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	45	3	3	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (több napos hospitálás és gyakorlás):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az óvodai vizuális és zenei tevékenységek szervezése és irányítása a gyakorlatban; ▪ jártasság kialakítása a vizuális és zenei – spontán és irányított – tevékenységeinek, feltételeinek körülményeinek tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú tevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában; ▪ a hallgató ismerje a jelzett tevékenységek szervezésének feltételeit; ▪ képes legyen biztosítani a spontán vizuális, zenei és játéktevékenység feltételeit, és irányítani a fejlesztő játéktevékenységeket. <p>Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás utolsó napja):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés zenei és vizuális nevelés óvodai lehetőségeire vonatkozó tanulságait; ▪ a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a módszertani ismereteit; ▪ építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól; ▪ a csoport előtt tartott gyakorlatvezetői (mentor) bemutatásokon ismerkedjen meg a mesélés-verselés és a mozgás-testnevelés tevékenységek lehetőségeivel. <p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a hallgatók önálló, óvodai zenei és vizuális tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; ▪ a hallgató legyen képes: helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, szervezni a fejlesztő játéktevékenységeket; ▪ rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel; ▪ rendelkezzen a vizuális és zenei neveléshez szükséges képességekkel; ▪ rendelkezzen az anyanyelvi-irodalmi és a testi nevelés bemutatóinak elemzési képességével. <p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (zenei és vizuális módszertan) • Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363KOR • Útmutató az óvodai gyakorlathoz KRE TFK 					

TO2123003			Óvodai gyakorlat IV. (Anyanyelv, Testnevelés)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121103 – Az anyanyelvi nevelés módszertana TO2121603 - Az óvodai testnevelés módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	45	3	3	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (több napos hospitálás és gyakorlás):</p> <ul style="list-style-type: none"> az óvodai anyanyelvi–irodalmi és testi nevelés tevékenység felkínálásának és irányításának gyakorlatban történő megtapasztalása; az óvodai gyakorlat során a szervezett irodalmi és testnevelés-foglalkozás és mindennapos testnevelés tartása; jártasság kialakítása a spontán játéktevékenységből kialakuló anyanyelvi és testi neveléshez, annak feltételei, körülményei tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú sport-tevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában. megismertetni a hallgatót az irodalmi és testneveléshez kapcsolódó tevékenységek szervezésének feltételeivel; képes legyen biztosítani a spontán irodalmi és testi-mozgásos tevékenység feltételeit, és irányítani a hasonló fejlesztő játéktevékenységeket. A külső világ megismerése (környezeti és matematikai) bemutatóinak elemzése. <p>Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás utolsó napja):</p> <ul style="list-style-type: none"> ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés a verselés-mesélés óvodai lehetőségeire vonatkozó tanulságait; a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a módszertani ismereteit; építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól; a csoport előtt tartott gyakorlatvezetői (mentor) bemutatákon ismerkedjen meg a külső világ megismerésének matematikai és környezeti tevékenységek lehetőségeivel. <p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> a hallgatók önálló, óvodai testnevelői tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; a hallgató legyen képes: helyzetteremtésre a spontán mozgásos és anyanyelvi játéktevékenységhez, szervezni a fejlesztő mozgásos játéktevékenységeket; rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, a testi és irodalmi nevelés feladataihoz tartozó önismerettel; rendelkezzen a megfelelő mozgási képességekkel; a hallgató ismerje a testnevelési és irodalmi játékok elméletét, azok óvodai gyakorlatát, rendelkezzen az anyanyelvi-irodalmi és a testi nevelés bemutatóinak elemzési képességével. <p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (óvodapedagógia, mese-vers, mozgás-testnevelés) Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363KOR Útmutató az óvodai gyakorlathoz KRE TFK 					

TO2123004			Óvodai gyakorlat V. (Környezeti nevelés, Matematika)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121302 – Óvodai környezeti nevelés és módszertana TO2121202 - Matematikai nevelés és módszertana II.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	45	3	3	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (több napos hospitálás és gyakorlás):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az óvodai környezeti és matematikai tevékenységek szervezése és irányítása; ▪ az óvodai gyakorlat során a szervezett környező világ megismerésére irányuló foglalkozások tartása; ▪ jártasság kialakítása a spontán játéktevékenységből kialakuló környezeti és matematikai neveléshez, annak feltételei, körülményei tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú sport-tevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában; ▪ képes legyen biztosítani a spontán környezeti és matematikai tevékenység feltételeit, és irányítani a hasonló fejlesztő játéktevékenységeket. <p>Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás utolsó napja):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés a külső világ óvodai megismerésének lehetőségeire vonatkozó tanulságait; ▪ a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a módszertani ismereteit; ▪ építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól. <p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a hallgatók önállóan végzett környezeti és matematikai tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; ▪ A hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán és szervezett környezeti és matematikai játéktevékenységhez. ▪ Rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, a matematikai és környezetismereti nevelés feladataihoz tartozó önismerettel. ▪ A hallgató ismerje az környezeti és matematikai játékok elméletét, azok óvodai gyakorlatát. <p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (óvodapedagógia, környezeti nevelés, matematikai nevelés) ▪ Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363KOR ▪ Útmutató az óvodai gyakorlathoz KRE TFK 					

TO2121301			Óvodai környezeti nevelés		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve: Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világgépet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit. Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A környezeti nevelés fogalma és célrendszere. ▪ Szűkebb és tágabb természeti környezet: a gyermeki szemlélődés körébe eső növények, állatok (hazai zöldség, gyümölcs és állatfajták); természeti jelenségek és életközösségek (napszakok, évszakok váltakozása; időjárás elemei; a víz; a levegő; a talaj). A változó gyermek és természet kapcsolat. ▪ Szűkebb és tágabb emberi környezet: a család, kisközösségek, intézmények, hazai vallások és nemzetiségek, településtípusok, közlekedés, foglalkozások, épületek, udvar, kert, játszótér. Gyermek a virtuális térben. ▪ Szűkebb és tágabb tárgyi környezet: játékeszközök, természetes és mesterséges anyagok, az anyag kémiai és fizikai jellemzői, megújuló és nem megújuló energiaforrások, újrahasznosítás, fogyasztói társadalom és a gyermek. ▪ Hazánk tájai, természeti és kulturális értékei. Szülőföld és helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, magyar népi kalendárium. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bárdi, Á. (2009). <i>A természethiányban szenvedő gyermekekről</i>. In I. Lőrinc, XII. Apáczai Napok Nemzetközi Tudományos Konferencia tanulmánykötet (old.: 127-131). Győr: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, ISBN 9789639883420, http://aharadio.ak.nyme.hu/mediatar/images/stories/digitalis_kiadvanyok/apaczai_napok_2008.pdf, <i>Letöltés dátuma: 2015.03.11.</i> ▪ Horváth B., Péntek L., Siposné Kedves É.,: <i>Kémiai alapismeretek</i>, Mozaik, Szeged, 2012, ISBN 9789636973940 ▪ Jónás I. és mtsai: <i>Kozmikus és természetföldrajzi környezetünk</i>, Mozaik, Szeged, 2013, ISBN 9789636973346 ▪ Vad A. és mtsai (szerk.): <i>Első Atlaszom</i>, Cartographia, Budapest, 2006, ISBN 9633525594 ▪ Victor A. (1993): <i>A környezeti nevelés rendszere</i>. Iskolakultúra, III. évf. 24. 3–23. <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bálint S.: <i>Ünnepi kalendárium I-II.</i>, Budapest, Neumann Kht., 2004, ISBN 9633600448 ▪ Chapman G., Pellicane A.: <i>Netfüggő gyerekek</i>, Harmat, Budapest, 2016, ISBN 9789632883359 					

TO2121302			Óvodai környezeti nevelés és módszertana		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve: Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világnézet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. Értsék meg és becsüljék a hallgatók a környezeti rendszereket, és aktívan vegyenek részt azok fenntartásában. Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szokásrend alakítás, énképfejlesztés és a környezeti nevelés összefüggései ▪ A víz, a levegő, a talaj témakörének módszertana. ▪ Óvodai nevelési alapdokumentumok (ÓNOAP, NKNS, helyi tervek és programok) és a környezeti nevelés. ▪ Eszközök az óvodai környezeti nevelésben ▪ Az óvodai környezeti nevelés módszerei és munkaformái ▪ A Zöld Óvodai Kritériumrendszer, és hálózat 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuti I., Kuti Istvánné: <i>Környezeti nevelés az óvodában</i>, Kecskemét, KÖRLÁNC - KETIF. 1996. ▪ Bihariné dr. Krekó Ilona (szerk.) <i>Az óvodai környezeti nevelés módszertana</i>, ELTE-TÓFK, 2006. ▪ Könczey Réka és mtsai: <i>Zöld óvoda leszünk! – módszertani segédanyag és útmutató Zöld Óvoda címpályázatra készülő óvodapedagógusoknak</i>, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636839995 ▪ Bona Gabriella és mtsai: <i>Natúrázzunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak</i>, Dél-Alföld régió, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636829988, http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_da_ovoda.pdf (letöltés dátuma: 2017-06-20) ▪ Labanc Gy.: <i>Óvodások környezeti nevelése</i>, MKNE, 2001, Budapest, ISBN 9638269049 <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fehér Anna: <i>Játszunk? Természetesen!</i> (A világ befogadásának elérhetősége 1.). suliNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Budapest, 2006 http://www.gyeregyalog.hu/dox/jatszunk_javitva.pdf (letöltés dátuma 2017-06-20) ▪ Valkó, K. (szerk.): <i>Környezettudatosság az óvodában - „Apró lépés az óvodásnak, nagy lépés a világnak!”</i>, Oktatói segédanyag az informális környezeti nevelésről óvodapedagógusoknak., Zöld-Híd Alapítvány, 2010, website: http://zold-hid.hu/ovisok_es_a_kornyezet.pdf (Letöltés dátuma: 2014. december 12) 					

TO2123201			Óvodai összefüggő gyakorlat (8 hét)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2123102 – Óvodai gyakorlat I. TO2123001 – Óvodai gyakorlat II. (Játék) TO2123002 – Óvodai gyakorlat III. (Ének-zene, Rajz) TO2123003 – Óvodai gyakorlat IV. (Anyanyelv, Testnevelés) TO2123004 – Óvodai gyakorlat V. (Környezeti nevelés, Matematika)		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	240	-	18	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ segítse elő a korszerű ismeretek tudatos alkalmazását, a nevelőmunkához szükséges készségek és képességek fejlődését a nevelési – tanulási folyamat minden színterén. ▪ a hallgatók kapcsolódjanak be az óvoda tevékenységeibe, ezáltal ismerjék meg az óvoda belső világát. ▪ szerezzenek tapasztalatokat azokról a közéleti kulturális és társadalmi viszonyokról, amelyek között hivatásukat gyakorolni fogják. ▪ tapasztalatszerzés és részvétel az óvodai élet minden területén; ▪ tervezzen, szervezzen, és irányítson tevékenységeket különböző nevelési területeken; ▪ felkészítés az önálló nevelőmunkára, az óvodai tevékenységek tudatos tervezésére, szervezésére, elméletben tanult óvodai gyakorlatban való alkalmazására. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ismerkedés az óvodával, csoportjával, a nevelők tevékenységével, módszerekkel, adminisztrációs munkájukkal, maximálisan alkalmazkodva a Helyi Programhoz ▪ hospitálás, gondozási feladatok megismerése és önálló végzése <p>az összefüggő időszak folyamán kötelező tartani az Alapprogram tevékenységi formáit, melyek előkészítése a játékirányítás különböző feladataiban történik;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vers, mese (anyanyelvi-irodalmi nevelés) – Ének, zene, énekes játék (zenei nevelés) – A külső tevékeny megismerése (környezeti-matematikai nevelés) – Mozgás (testi nevelés) – Rajzolás, mintázás kézi munka (vizuális nevelés) foglalkozást; <ul style="list-style-type: none"> ▪ foglalkozásokra való felkészülést tervezettel kell dokumentálni ▪ részvétel az óvodában sorra kerülő minden pedagógiai jellegű munkában (séták, kirándulások, egyéb foglalkozások, speciális fejlesztő programok, szülői értekezletek, családlátogatások, nevelőtestületi értekezletek, összejövetelek, rendezvények stb.) ▪ pedagógiai napló vezetése ▪ az elméletben tanult óvodai gyakorlatban való alkalmazása ▪ a gyermekek személyiségének komplex - az egyéni fejlődési sajátosságokat figyelembe vevő fejlesztése ▪ együttműködés a szülőkkel ▪ együttműködés a kollegákkal 					

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Szivák Judit (szerk.): Minőség az óvodában, OKKER, Budapest, 2001
- Nagyné Szarka Júlia: Az óvónők szakmai elkötelezettsége I., Óvodai Nevelés, 2000. 9., II. rész, Óvodai Nevelés, 2000. 10., III. rész, Óvodai Nevelés, 2001. 1.
- Vágó Irén: Óvodai intézményrendszer, óvodai nevelés az ezredfordulón, Új Pedagógiai Szemle, 2002. 12.
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012),
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363KOR
- Útmutató az óvodai gyakorlathoz KRE TFK
- internetes források
- az elméleti tárgyak irodalma

TO2113501			Óvodapedagógia		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> a hallgatók pedagógiai műveltségének, szemléletének, irányultságának, hivatástudatának formálása, hogy váljanak alkalmassá az óvodáskorú gyermekek nevelésére, a családi nevelés folytatására, kiegészítésére a szociális érzékenységük, kommunikációs készségeik alakításával; a testi - lelki egészség, az erkölcsi - érzelmi és az esztétikai nevelés tartalmi feladatainak, érték- és normarendszerük óvodai alapozásának megismerése; legyen tisztában az óvodapedagógus modellértékű, értelmiségi szerepkörével, munkája etikai kérdéseivel. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A hallgató ismerje meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> a nevelélmélet alapfogalmait, a pedagógiai szaknyelvet az óvoda vonatkozásában; közoktatási rendszerünket és az óvodai nevelési gyakorlatot jellemző alternatív pedagógiai modelleket; az óvodák tartalmi szabályozásának dokumentumait, az óvodakép korszerű értelmezését, a helyi nevelési program készítésének folyamatát; a családi és óvodai szocializáció és a nevelés folyamatának hatásrendszerét; az óvodáskorú, hátrányos helyzetű, különböző nemzeti, etnikai, kisebbségi hovatartozású gyermekek heterogén csoportban történő együttnevelésének egyéni-differenciált bánásmódját biztosító pedagógiai módszerek, eszközök, eljárások hatékony alkalmazásának lehetőségeit, az esélyegyenlőséget biztosító nevelői feladatokat; a szocializáció és a nevelés folyamatának sajátosságait a heterogén és homogén életkorú gyermekek csoportszervezésében; a mentálhigiéné pedagógusokra vonatkozó követelményeit. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> szociális érzékenységgel, előítélet-mentesen értelmezni a társadalmi változások, problémák óvodai rendszerre, nevelésre gyakorolt hatásait; megérteni és gyakorlati tapasztalataival összevetni az óvodaügy aktuális történéseit; elfogadni a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának óvodai feltételrendszerét, légkörét és pedagógiai klímájának sajátosságait, a multikulturalitást. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363KOR A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve. Óvoda az ezredfordulón. MKM Budapest, 1998. Kolozsváry Judit: "Más" gyerek, "más" szülő, "más" pedagógus. OKKER, Budapest, 2002. Körmöci Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában. Fabula Bt. 2001. Zrinszky László: Nevelélmélet. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002. <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia. Integra-Projekt Kft., Budapest, 1994. Szüdi János: A pedagógus-továbbképzés és szakvizsga. In: Villányi Györgyné (szerk.): Óvodavezetők kézikönyve. VIII. kötet OKKER, Budapest, 1999. Winnicott, Donald W.: Kisgyermek, család, külvilág. Animula Kiadó. 2000 					

TO2400005			Óvodapedagógus zárófoglalkozás		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
				---	---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Témája: a félév kezdésekor kisorsolt tevékenységi terület.

Időpontja: a gyakorlat utolsó két hetében kijelölt időpontra esik. A bizottság tagja – lehetőség szerint – az óvoda vezetője, a gyakorlatvezető óvodapedagógus és a főiskoláról érkező oktató.

Feladatok: A hallgató erre az alkalomra részletes tervezettel készüljön, mely legalább három példányban álljon a bizottság rendelkezésére. A foglalkozást a hallgató önelemző-önértékelő munkája követi, amelynek szakszerűsége, felépítése az értékelés része. a bizottság értékelést készít érdemjeggyel. A bizottság értékelje a hallgató szakmai munkáját, önreflexióját, aktivitását, terhelhetőségét és emberi magatartását.

TO2400006			Óvodapedagógus záróvizsga		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
				---	---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0	záróvizsga	Záróvizsga

TK2900			Pedagógia szigorlat		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2901 - Neveléstörténet TK2902 – Általános pedagógia és didaktika TK2903 – Neveléelmélet I. TK2904 – Neveléelmélet II.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Szigorlat	Szigorlat
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pedagógia szigorlat célja, hogy a hallgatók integráltan áttekintsék a pedagógia kurzusok során tanultakat, s ennek nyomán összefüggésben rendszerezék a gyermekre, a gyermek fejlesztésére, az intézményes nevelésre vonatkozó pedagógiai tudásukat.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A pedagógiai tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölteknek megfelelő.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A pedagógiai tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölt kötelező irodalom. 					

TK2907			Pedagógiai szociálpszichológia		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a szociálpszichológia és a pedagógia metszéspontját képező főbb területeket. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz és mások észleléshez, megítéléséhez köthető szabályszerűségek és a csoportfolyamatokra jellemző sajátosságok. Ezen tudás birtokában legyenek képesek az iskolai és a köznapi események szociálpszichológiai szemléletű értelmezésére, elemzésére.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- Az ember, mint társas lény – az iskola, mint szociálpszichológiai terep
- Társas identitás, éntudat, énkép, hatékonyság
- Társas kapcsolatok és viselkedés
- Az intézményes nevelés szinterei: bölcsőde, óvoda, iskola
- Az iskolai osztály
- Csoportfejlődés, szerkezet és hatékonyság
- Tanárszerep, vezetés, hatékonyság
- Szociális megismerés: személypercepció és attribúció, pygmalion-hatás
- Vélemények, nézetek, értékek, attitűdök
- Előítélet és sztereotípiák
- Normák, konformitás, csoportgondolkodás
- Konfliktus, együttműködés és versengés
- Agresszió és segítségnyújtás
- Kommunikáció
- Médiahatások

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Aronson, Eliot: *A társas lény*, Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, több kiadás
- Buda Béla: *Empátia*, Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2006
- Csepeli György: *Szociálpszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2003
- Forgas, J. P.: *A társas érintkezés pszichológiája*, Kairosz Kiadó, több kiadás
- Kósáné Ormai Vera: *A mi iskolánk. Nevelépszichológiai módszerek az iskola belső értékelésében*, AduPrint Kiadó, Iskolafejlesztési Alapítvány, Budapest, 1998
- Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Pataki Ferenc: *Pedagógiai szociálpszichológia*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1976
- Smith, E. R., Mackie, D. M.: *Szociálpszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Szenczi Árpád: *Nevelés-lélektani alapkérdések. Az érzelmi és a társas-lelkületi képességek kiművelése*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004.

TO2111002			Pedagógusattitűdök és etika (műhelymunka)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	műhelymunka	műhelymunka	3	Konzultáció	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A jövőbeni oktatók felkészítése a társas élet kultúrájára. A szakmai és magánélet leggyakoribb kérdéseinek tisztázása, a hallgatók idevágó kérdéseinek megtárgyalása. Útmutatás a szakmai és magánélet protokolljában. Az etika és az etikett kapcsolata, a lélek kultúrájának és a viselkedés kultúrájának a kapcsolata.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A pedagógus-etika fogalma, célja, etika és etikett a különböző kultúrákban és korokban
- Külső megjelenés: hajviselet, öltözködés, tisztálkodás. Ajtóhasználat, kopogás, belépés, kilépés
- Lelki higiéné: őszinteség, hangulatok közvetítése, testtartás, tekintet, mosoly, testbeszéd, hangerő, szókészlet
- Bemutatkozás, kézfogás, megszólítás, tegezés, a társalgás megindítása
- Kommunikáció: levél (egyházi megszólítások), telefon, sms, elektronikus levél. Viselkedés hivatalban: álláskeresés, interjú, önéletrajz. Médiahasználat nyilvános helyen
- Munkahelyi viselkedés: az udvarias közvetlenség főnökkel és beosztottal, kollégákkal. Hivatalos fogadások, munkahelyi társas alkalmak
- Az otthon: a tisztelet és szeretet megnyilvánulásai, családi alkalmak, helyes viselkedés gyermekekkel, gratulálás és kondoleálás. Ajándék, csomagolás, virág
- A terített asztal szokásai: terítés különböző alkalmakon, meghívás, vendégek fogadása, az ételek és italok megválasztása, ülésrend, kínálás, asztali társalgás, köszönetnyilvánítás
- Egészség, betegség: a sportolás etikettje, orvosnál, kórházban, kórházi látogatás
- Társadalmi alkalmak: mozi, színház, opera, helyes viselkedés a templomban
- Utazás: gépkocsivezetés és tömegközlekedési eszközök etikettje, a gyalogos közlekedés szabályai, segítségnyújtás
- Környezeti kultúra: a városi környezet és a szabad természet megóvása – szemét, zaj, rongálás; alkalmazkodás a közös programokhoz
- Az élet különböző területeinek szokásrendje, kitekintéssel a hazánktól eltérő etikettek felé.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Köves J. Julianna: *Illik tudni. A kulturált viselkedés szabályai*, K.u.K., Kiadó, Budapest, 2006
- Pintér Emil: *Európai illemtan*, Európa Kiadó, Budapest, 1998
- S. Nagy Katalin (szerk.): *A viselkedéskultúráról*, Cikkgyűjtemény, Budapest, 1984
- Sille István: *Az etikett és a protokoll kézikönyve*, Budapest, 1998
- Csizmadia László: *A vendéglátás ételei és tálalásuk*, TIT, 1994
- Ottlik Károly: *Protokoll*, Budapest, 1993

TK6300			Pszichológia szigorlat		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2905 – Bevezetés a pszichológiába TK6302 - Személyiséglélektan TK2906 - Fejlődéslélektan TK2907 – Pedagógiai szociálpszichológia		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Szigorlat	Szigorlat
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pszichológia szigorlat célja, hogy a hallgatók integráltan áttekintsék a pszichológia kurzusok során tanultakat, s ennek nyomán összefüggésben rendszerezék a gyermekre, a gyermek fejlesztésére, az intézményes nevelésre vonatkozó pszichológiai tudásukat.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A pszichológiai tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemeknél megjelölteknek megfelelő.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A pszichológiai tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemeknél megjelölt kötelező irodalom. 					

TO2211005			Romológia (műhelymunka)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	-	-	2	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „természetrájának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Történeti bevezetés, amely egyfelől a szociológia mint tudomány, másfelől a mai magyar társadalom múltját tárja fel. A mai magyar társadalom rendszerének, működésének leírása. A szociális munkás / diakónus lehetőségei és korlátai különös tekintettel azokra a feladatokra, amelyekkel a munkája során találkozni fog.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Diósi Ágnes: Cigányút, Szépirodalmi kiadó, 1988 ▪ Erdős Kamill cigány tanulmányai, A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 78. sz. ▪ Fónai Mihály – Péntes Mariann – Vítál Attila (szerk.): Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? A cigány népesség élethelyzete és kitörési lehetőségei Északkelet-Magyarországon, Krúdy Könyvkiadó, 2006 ▪ Forray R. Katalin (szerk.): Romológia – Ciganológia, Dialóg Campus, Kiadó Budapest – Pécs, 2006 ▪ Gernot, Haupt: Antiziganismus und Sozialarbeit, Berlin, 2006 ▪ Hadházy Antal: Ötven év a cigánymisszióban, Nyíregyháza, 2003 ▪ Havas Gábor – Kemény István: A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. old., 2005 ▪ Kertesi Gábor: Romák a munkaerőpiacon és az iskolában, Osiris, Budapest, 2005 ▪ Szuhay Péter: A magyarországi cigányság kultúrája: etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája?, Panoráma, Budapest, 1999 					

TO2400004			Szakdolgozat		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0		Szakdolgozat

TO2400001			Szakdolgozati konzultáció I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	konzultáció	konzultáció	0	konzultáció	Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Tükrözi a hallgató tájékozódását a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. További tudnivalókat lásd az érvényes TVSZ-ben.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kijelölt és kutatott szakirodalom 					

TO2400002			Szakdolgozati konzultáció II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	konzultáció	konzultáció	0	konzultáció	Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Tükrözi a hallgató tájékozódását a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. További tudnivalókat lásd az érvényes TVSZ-ben.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kijelölt és kutatott szakirodalom 					

TO2400007			Szakdolgozati zárókonzultáció		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	konzultáció	konzultáció	10	konzultáció	Minősített aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Tükrözi a hallgató tájékozódását a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. További tudnivalókat lásd az érvényes TVSZ-ben.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kijelölt és kutatott szakirodalom 					

TK6308			Szakmai idegen nyelv I. (angol vagy német)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tananyag az alapvető nyelvi készségek fokozatos fejlesztését szolgálja a vizsgacél szerinti differenciáltsággal, folyamatosan a két féléven keresztül.

A szeminárium célja:

- a nyelvi ismeretek megalapozása,
- az esetlegesen már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a hallgató elindítása a középfokú nyelvvizsga megszerzése felé
- vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése

nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Német nyelv:

- Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben
- Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás
- Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben
- A szóbeli kommunikáció lényegének megértése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás
- Kiegészítés: A szak (óvodapedagógus szak) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb.

Angol nyelv:

- a szóbeli készségek megerősítése, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek megerősítése, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése

- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

KÖTELEZŐ IRODALOM:

Német nyelv:

- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: So geht's zum ZD /Klett 2006/ (1. szint)
- TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: Zertifikat Komplet (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest/ (1-2. szint)
- Heike Voit: Német nyelvtan röviden és érthetően, PONS (Klett Kiadó Budapest 2004)
- Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime, Budapest Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015, ISBN 9789639762206
- 8 próbanyelvvizsga angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD, ISBN9789632611105, Szerző: Mestra-Páli, Maxim kiadó, 2010.
- TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2) 2012 ISBN9789630592284, Akadémiai kiadó, 2012.
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

TK6309			Szakmai idegen nyelv II. (angol vagy német)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tananyag az alapvető nyelvi készségek fokozatos fejlesztését szolgálja a vizsgacél szerinti differenciáltsággal, folyamatosan a két féléven keresztül.

A szeminárium célja:

- az angol nyelvi ismeretek megalapozása,
- az esetlegesen már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a hallgató elindítása a középfokú nyelvvizsga megszerzése felé
- vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Német nyelv:

- Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben
- Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás
- Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben
- A szóbeli kommunikáció lényegének megértése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás
- Kiegészítés: A szak (óvodapedagógia) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb.

Angol nyelv:

- a középfokú nyelvvizsga letételéhez szükséges angol nyelvi ismeretek átadása,
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása

- a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

KÖTELEZŐ IRODALOM:

Német nyelv:

- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: So geht's zum ZD /Klett 2006/ (1. szint)
- TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: Zertifikat Komplet (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest/ (1-2. szint)
- Heike Voit: Német nyelvtan röviden és érthetően, PONS (Klett Kiadó Budapest 2004)
- Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime, Budapest Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015, ISBN 9789639762206
- 8 próbanyelvvizsga angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD, ISBN9789632611105, Szerző: Mestra-Páli, Maxim kiadó, 2010.
- TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2) 2012 ISBN9789630592284, Akadémiai kiadó, 2012
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

TO2212001			Szakmai speciális ismeretek I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	6	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók a kurzus keretében szakmai érdeklődési körüknek megfelelő intenzív, gyakorlatorientált pedagógiai megfigyelő tevékenységet végeznek, illetve tervszerű eljárásokat gyakorolnak. A BA képzés második felében a <i>tanszékek által aktuálisan kínált</i> programokból választanak, és bővebben, elmélyültebben foglalkoznak az adott témakör óvodai vonatkozásaival 2 féléven keresztül. Az oktató további szakemberekkel (pl. a tereptanárral) együttműködésben irányítja és értékeli ezt a tevékenységet.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Hallgatói választás alapján az alábbi témakörökben végeznek a hallgatók órai keretek közt tutorált kutatási / gyakorlati tevékenységet az óvodára vonatkozó ismereteik bővítésére:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inkluzív nevelés ▪ szabadidő-pedagógia ▪ vizuális és alkotó fejlesztés ▪ zenei nevelés ▪ drámapedagógia és kreatív szövegalkotás ▪ egészségfejlesztés és sportjátékok ▪ társasjátékok és logikai / matematikai fejlesztés ▪ környezeti nevelés, fenntarthatóság ▪ idegen nyelvi lehetőségek az óvodában <p>Az órarendi órákon való részvétel mellett a hallgatók részletes szakmai dokumentációt készítenek a megvalósított kutatási és / vagy gyakorlati tevékenységről.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nótinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA! – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés.</i> Neteducatio Kft. 2016. ISBN: 978 615 80328 3 4 ▪ Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve.</i> Neteducatio Kft. 2016. ISBN: 978 615 80328 5 8 ▪ A tanszékek és oktatók által kijelölt aktuális irodalom 					

TO2212002			Szakmai speciális ismeretek II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	6	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók a kurzus keretében szakmai érdeklődési körüknek megfelelő intenzív, gyakorlatorientált pedagógiai megfigyelő tevékenységet végeznek, illetve tervszerű eljárásokat gyakorolnak. A BA képzés második felében a <i>tanszékek által aktuálisan kínált</i> programokból választanak, és bővebben, elmélyültebben foglalkoznak az adott témakörrel 2 féléven keresztül. Az oktató további szakemberekkel (pl. a tereptanárral) együttműködésben irányítja és értékeli ezt a tevékenységet.</p> <p>Hallgatói választás alapján az alábbi témakörökben végeznek a hallgatók órai keretek közt tutorált kutatási / gyakorlati tevékenységet az óvodára vonatkozó ismereteik bővítésére:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inkluzív nevelés ▪ szabadidő-pedagógia ▪ vizuális és alkotó fejlesztés ▪ zenei nevelés ▪ drámapedagógia és kreatív szövegalkotás ▪ egészségfejlesztés és sportjátékok ▪ társasjátékok és logikai / matematikai fejlesztés ▪ környezeti nevelés, fenntarthatóság ▪ idegen nyelvi lehetőségek az óvodában <p>Az órarendi órákon való részvétel mellett a hallgatók részletes szakmai dokumentációt készítenek a megvalósított kutatási és / vagy gyakorlati tevékenységről.</p> <p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nótinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA!</i> – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés. Neteducatio Kft. 2016. ISBN: 978 615 80328 3 4 ▪ Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve</i>. Neteducatio Kft. 2016. ISBN: 978 615 80328 5 8 ▪ A tanszékek és oktatók által kijelölt aktuális irodalom 					

TK2001			Személyiségfejlődési zavarok		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a gyermekkori személyiségfejlődési zavarok alapvető típusaival, formáival, váljanak képessé a tipikus tüneteket mutató esetek azonosítására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete ▪ az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete ▪ jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dr. Ranschburg Jenő: <i>Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban</i>, NTK, Budapest, 1998 ▪ N. Kollár K., Szabó É. (szerk.): <i>Pszichológia pedagógusoknak</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ▪ Vajda Zs., Kósa É.: <i>Neveléslelektan</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2005 ▪ Murányi-Kovács E., Kabainé Huszka A.: <i>A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998 ▪ oktatói jegyzetek 					

TK6302			Személyiséglélektan		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Korszerű, tudományos igényű pszichológiai ismeretek nyújtásával toleráns, empátikus pszichológiai szemléletmód formálása. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek pszichés szükségletei iránti érzékenységet.

A hallgatók ismerjék meg a tematikában felsorolt személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és működését. A tárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A személyiség fogalma. A személyiségpszichológia kialakulása, tárgya, kutatási módszerei. Irányzatok és nézőpontok a személyiségpszichológiában.
- A személyiség diszpozicionális megközelítése. Típustanok. Cattel faktoranalitikus vonáselemélete. Eysenck és G.W. Allport vonáselemélete. Big Five és a CPI
- Biológiai elméletek (Gray és Cloninger). A szükségletek és motívumok: Murray. Specifikus szükségletek.
- Behaviorizmus és tanuláselméletek: klasszikus kondicionálás, instrumentális kondicionálás.
- Szociális tanuláselmélet, utánzás, modellkövetés, Bandura.
- Pszichoanalitikus nézőpont; pszichoszexuális fejlődés (Freud)
- Pszichoanalitikus nézőpont; (Jung), neoanalitikus teóriák.
- A kognitív nézőpont a személyiségpszichológiában. Beck és Ellis kognitív modelljei.
- Fenomenológiai nézőpont; humanisztikus nézőpontok (Carl Rogers).
- Bevezetés a transzperszonális pszichológiába, valláslélektani alapismeretek.
- Stressz, pszichoszomatika és megküzdés. Személyiség, énkép, önismeret és ezek kapcsolata.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Atkinson –Hilgard –Smith –Nolen (szerk.): *Pszichológia*, Osiris-Századvég Kiadó, Budapest, 2005
- Carver, C. S. –Scheier, M. F.: *Személyiségpszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2006
- Mirnics Zsuzsanna: *A személyiség építőkövei*, Egyetemi jegyzet, HEFOP, Budapest, 2006

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Allport, G.W.: *A személyiség alakulása*, Gondolat, 1980
- Bereczkei Tamás: Humánetológia és szociobiológia, in: Barkóczi I.-László J.: *A pszichológia alapjai*, Tertia Kiadó, Budapest, 1994
- Gyökössy Endre: *Nem lehet elég korán kezdeni*, Szt. Gellért Egyházi Kiadó, Budapest, 1994

TO2121502			Vizuális nevelés és módszertana I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaink megfelelő vizuális nevelői kompetenciák, attitűd kialakítása. A vizuális műveltséganyag közvetítésével és tevékenységekben való elmélyítésével az esztétikum iránti fogékonyság és helyes értékítélet kialakítása.

A fejlődés lélektani ismeretek tükrében ismerjék a gyermeki képi ábrázolás sajátosságait és kibontakozásának lehetőségeit és feltételeit

Sajátítsák el a vizuális műveltség pedagógiájának alapjait, módszertani lehetőségeit, a vizuális nevelés tevékenységi területeink óvodapedagógiában alkalmazható lehetőségeit.

Ismerjék a tevékenységek műfaji, technikai sajátosságait, szerezzenek jártasságot a gyakorlati kivitelező, alkotó folyamatok megoldásában.

Legyenek képesek a differenciáló pedagógia szemléletével azonosulni és a különböző vizuális képességű és irányultságú gyermekek szükségletei szerint alakítani nevelési programjukat.

A vizuális kultúra területén legyenek nyitottak a korszerű szakmai ismeretek befogadására, gyarapítására, kiteljesedésére.

Fejlődjön kommunikációs képességük, önismeretük, mely szolgálja az óvodai bábjáték módszertanának elsajátítását, átadását, irányítását.

Ismerjék a hagyományos tárgy és környezetkultúra sajátosságait, értékeit tudják beépíteni a vizuális nevelői munkájukba.

Ismerjék az esztétikus környezetalakítás összetevőit, a harmonikus és inger gazdag érzelmi nevelés alapfeltételeit.

Szerezzenek alapvető jártasságot a népművészeti és iparművészeti alkotások alapvető stílusjegyeinek felismerésében.

Ismerjék meg a legjelentősebb magyar népművészeti ágakat, területeket és technikákat. Rendelkezzenek történeti ismeretekkel, különböző tájegységek és népek tárgy és környezeti kultúrájáról, melyek segítik a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit és elősegítik a korszerű ismeretek befogadását.

Fejlesztési a hallgató esztétikai érték szemléletét, a hagyományos tárgy és környezetkultúra iránti fogékonyságát.

A hagyományos értékek beépítésének elsajátíttatása az óvodai vizuális tevékenységek gyakorlatába.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A vizuális nevelés célja, területei és helye az óvodai nevelés folyamatában.
- A vizuális nevelés területei, célja, és szerepe a fejlesztés folyamatában.
- Gyermekalkotások elemzése, értelmezése. A gyermek kifejezőképességének fejlődése, fejlődés-lélektani sajátosságok.
- A gyermek képi ábrázolásának fejlődése és pedagógiai vonzatai. A korszerű szakmai ismeretanyag megismerése.
- A vizuális képességek óvodai fejlesztése. Gyakorlatok elemzése, problémák értelmezése.
- Tervezés összetevőinek megismerése. A tevékenységek és foglalkozások vizuális tartalma, módszerei, eszközei. A vizuális tevékenységek alkalmazási lehetősége az óvodai nevelésben.
- Technikák, eljárások, anyagok, és alkalmazási lehetőségek. Gyermeki alkotások elemzése, értelmezése. A képzőművészet és a gyermek kifejezőeszközei.

- A gyermek kifejezőképességének fejlődése, differenciáló fejlesztésének lehetőségei.
- A projektmódszer lehetőségei az óvodában, a differenciálás lehetőségei, az integráció lehetőségei.
- Az inspiráció lehetőségei és szerepe a komplex tevékenységek programozásában.
- Komplex foglalkozások tervezése, gyakorlása. Gyakorlatok tervezése, elemzése, bemutatása.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2012.
- Bakos – Bálványos – Preizinger - Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 963 506 322 9
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák*, Dialóg Kiadó Budapest, 2001.
- Aszalai-Horváth: *Amit az óvónőnek észre kell venni*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 978- 963-9412-41-5
- Balázsné Szűcs Judit: *Miből lesz a cserebogár?* Alex Typo,1992. ISBN 963 -7735 - 011

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bálványos H: *Esztétikai művészeti ismeretekre nevelés*, Balassi Kiadó Budapest, 1997. ISBN 963-506-240-0
- Bálványos H.: -Sánta L.: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó Budapest, 1997. ISBN 963 506 3547
- Porkolábné Balogh Katalin: *Kudarccal az iskolában*, Alex typo,1998.
- Gerő Zsuzsa: *Gyermekrajzok esztétikuma*, Akadémiai Kiadó Budapest, 1974. ISBN 978 -963 -9412-13-9
- Vass Zoltán: *Formai-szerkezeti rajzelemzés*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 978-963-9412-54-5

TO2121503			Vizuális nevelés és módszertana II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Szerezzenek alapvető jártasságot a népművészeti és iparművészeti alkotások alapvető stílusjegyeinek felismerésében.

Ismerjék meg a legjelentősebb magyar népművészeti ágakat, területeket és technikákat. Rendelkezzenek történeti ismeretekkel, különböző tájegységek és népek tárgy és környezeti kultúrájáról, melyek segítik a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit és elősegítik a korszerű ismeretek befogadását.

Fejleszteni a hallgató esztétikai értékszemléletét, a hagyományos tárgy és környezetkultúra iránti fogékonyságát.

A hagyományos értékek beépítésének elsajátíttatása az óvodai vizuális tevékenységek gyakorlatába.

Legyen tájékozott lakókörnyezetében és az ország nagyobb múzeumaiban található gyűjtemények anyagában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

- A hagyományos ábrázolási és alakítási módok elsajátítása, a hagyományos anyagok, eljárásokat és funkciók megismerése. A népművészet tárgykultúrájának esztétikuma iránti fogékonyság formálása.
- Komponálás, tárgykészítés formában, színben, anyagban és különböző nem hagyományos technikákban a hagyományos formakincs inspirációit, tartalmait felhasználva.
- Az anyagszerűség és stílusegység, az anyagok alakíthatósága és a forma és funkció összefüggései.
- A népművészet helye az óvodai nevelésben.
- A vizuális esztétikai képességek óvodai fejlesztése a népművészet értékeinek hatásai által.
- A hagyományos tárgykultúra minőségeit, értékeit megismerve, formakincsének díszítményeinek, beépítése az óvodai nevelőmunkába.
- A népművészet szerepe az esztétikum iránti fogékonyság formálásában, a hagyományos értékek közvetítésében.
- Az alkotó tevékenység szerepe a kisgyermekkorú személyiségfejlődésben. Az alkotás élménye, tapasztalata és a problémamegoldó képesség fejlesztésének lehetőségei az óvodai vizuális tevékenységekben.
- Problémamegoldó képességet, kreativitást fejlesztő lehetőségek, módszerek.
- Vizuális fejlesztő komplex tevékenységek tervezése népi motívumok alkalmazásával.
- A tervezés mozzanatainak megismerése – motívumok és mintázatok, vizuális játékok. Játékos vizuális tevékenységek alkalmazási lehetősége az óvodai nevelésben.
- Kézművesség. Hagyományos népi technikák, anyagok megismerése. Képlékenyanyagok tulajdonságainak megismertetése és alkalmazási technikái. A papír.(Papírvarázs, papírhajtogatás, origami, papír kollázs, papírmásé.) A gyurma. Mintázás síkban és térben. pl. só- liszt gyurma bábuk, ékszerek, gyöngyök, stb.
- Fa és természetes anyagok felhasználása. Játéktárgyak a természetes anyagokkal síkban és térben: pl. fa, termékek, kövek...
- Építés - konstruálás. „Talált tárgyak”, anyagok újrahasznosítása. Modell, modellezés az óvodában. Alapvető közlekedési szabályok megfigyeltetése és alkalmazása. Közlekedési modellek és játékok készítése.
- Fonal és textilanyagok alkalmazása. Játékkészítés. pl. bábkészítés
- Projektkezdeményezések. Csoportalakítás. Témaválasztás. Óvodai programok tervezése projektmódszerrel.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Bakos-Bálványos – Preizinger -Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest,2000.
- Kádasi É., Kardos M.: *Kerámia* Múzsák Kiadó Budapest, 1983.
- Baktay - Koltai: *Beszélő tárgyak* Tankönyvkiadó, 1989.
- Sándor Zsuzsa: *Módszertár I-IV– vizuális kommunikációs projektek*, Sárospatak, 2003. ISBN 963 7299 37 8

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bálványos H: *Esztétikai művészeti ismeretekre nevelés*, Balassi Kiadó Budapest, 1997. ISBN 963 -506-240-0
- Domanovszky György: *A magyar nép díszítőművészete*, Akadémiai Kiadó Budapest, 1981.
- Hofer T.- Fél E.: *Magyar Népművészet* Corvina Kiadó Budapest, 1975.
- Tarján Gábor: *Folklór, népművészet, népies művészet*. Tankönyvkiadó, Budapest 1991. Malonyai Dezső: *A magyar nép művészete I-V*. Helikon Kiadó Budapest, 1984.
- Tarján Gábor: *Mindennapi hagyomány. Néprajzi ismeretek mai használatra*. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest 1984.
- Nagy Mari-Vidák István: *Fűben, fában játék*, Jelenlévő Múlt sorozat, Planétás Kiadó, Budapest 1998.
- Horváthné Csapucha Klára: *Kreativitásfejlesztés játékosan*, Flaccus Kiadó, Győr, 2007

TO2400003			Záróvizsga felkészítő (tömbösítve)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	15	1	0	Szeminárium	Évközi jegy

TO2121406			Zeneirodalom		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tudatosítsa a főbb zenei stíluskorszakokat és jellemző énekes szemelvényeit ▪ Ismertesse meg a zeneirodalom óvodai zenehallgatásra szánt szemelvényeit ▪ Tegye lehetővé zeneművek zenei-formai elemzésével a zeneelméleti-zeneirodalmi ismeretek bővítését; ▪ Tegye képessé új műzenei szemelvények stílushű énekes és hangszeres előadására; kapcsolódó zeneirodalmi ismeretek elsajátítására 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zenetörténeti-és irodalmi ismeretek ▪ a középkor és a reneszánsz egy- és többszólamú zenéje, műfajai, zeneszerzői; ▪ a barokk, bécsi klasszikus, romantikus zene stílusjegyei, szerzői, jellegzetes műfajai; ▪ a XX. század néhány ismertebb zeneszerzője, nagy magyar és külföldi mesterei. ▪ Óvodai alkalmazhatóság felismerése és megvalósítása 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, EMB Zeneműkiadó, Budapest, 2011 ▪ Alsó tagozatos zenei tankönyvek zenehallgatásra szánt anyagai ▪ Lukin László – Ugrin Gábor: <i>Ének-zene Gimnázium I-III.</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest több kiadás <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Frank Oszkár: <i>Zeneesztétika – zeneirodalom</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1990 ▪ Orfeusz - sorozat ▪ Brockhaus-Riemann: <i>Zenei Lexikon</i>, Budapest, Zeneműkiadó, 1983–1985 					